

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Srovnání daňové soustavy České republiky a Francie
Comparison of Tax Systems of the Czech Republic and France

Student: Romana Sigmundová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiřina Krajčová

Ostrava 2014

Zadání bakalářské práce

Student: **Romana Sigmundová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Srovnání daňové soustavy České republiky a Francie**
Comparison of Tax Systems of the Czech Republic and France

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretické aspekty daňové soustavy České republiky
 3. Teoretické aspekty daňové soustavy Francie
 4. Analýza a srovnání daňových soustav
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

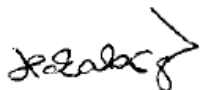
- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- RYLOVÁ, Zuzana. *Mezinárodní dvojí zdanění 2012*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 487 s. ISBN 978-80-7263-724-9.
- ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012. 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiřina Krajčová**

Datum zadání: 22.11.2013
Datum odevzdání: 09.05.2014

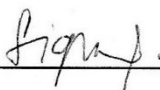

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci a přílohy mi dané k dispozici vypracovala samostatně.

V Hranicích, dne 7. 5. 2014

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Signa', is written over a horizontal line.

vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Jiřině Krajčové za cenné připomínky a odborné rady, kterými mi přispěla k vypracování této bakalářské práce.

Obsah

Obsah.....	3
1. Úvod.....	5
2. Teoretické aspekty daňové soustavy České republiky.....	6
2.1 Daňová soustava České republiky.....	6
2.2 Charakteristika.....	7
2.3 Faktory ovlivňující daňové systémy.....	9
2.4 Daňové zásady.....	10
2.5 Rozdělení daní.....	11
2.6 Správa daně a daňové přiznání.....	12
2.7 Přímé daně.....	12
2.7.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	12
2.7.2 Daň z příjmů právnických osob.....	14
2.7.3 Solidární daň.....	16
2.7.4 Daň z nemovitých věcí.....	17
2.7.5 Silniční daň.....	18
2.7.6 Daň z nabytí nemovitých věcí.....	19
2.8 Nepřímé daně.....	19
2.8.1 Daň z přidané hodnoty.....	19
2.8.2 Spotřební daně.....	20
2.8.3 Energetické daně.....	23
2.9 Sociální pojištění.....	23
3. Teoretické aspekty daňové soustavy Francie.....	24
3.1 Přímé daně.....	26
3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	26
3.1.2 Sociální pojištění.....	29
3.1.3 Daň ze zisků korporací.....	31
3.1.4 Minimální daň.....	33
3.1.5 Milionářská daň.....	33
3.1.6 Daň majetková a daň z obydlí.....	34
3.1.7 Daň dědická.....	34
3.1.8 Daň darovací.....	34

3.1.9 Daň z čistého bohatství (impôt sur la grande fortune)	35
3.2 Nepřímé daně	35
3.2.1 DPH (taxe sur la valeur ajoutée)	35
3.2.2 Spotřební daně	36
3.2.3 Daň z firemních vozidel	37
3.3 Místní daně	37
3.3.1 Daň obchodní (taxe professionnelle)	38
3.3.2 Učňovská daň	38
3.3.3 Daň na odborný výcvik	38
3.3.4 Výstavbová daň	39
3.3.5 Daň ze zastavěných pozemků	39
3.3.6 Daň z nezastavěných pozemků	39
3.4 Nemovité věci	39
4. Analýza a srovnání daňových soustav	41
4.1 Měření daňového zatížení	41
4.2 Daňová koordinace, aproximace a harmonizace	42
4.3 Mezinárodní dvojí zdanění	47
4.3.1 Opatření k zamezení dvojího zdanění	48
4.3.2 Způsoby vybírání daně z příjmů	49
4.4 Srovnání daňových soustav	49
4.4.1 Srovnání České republiky a Francie z hlediska přímých daní	50
4.4.2 Srovnání České republiky a Francie z hlediska nepřímých daní	53
4.5 Návrh řešení změny daňové soustavy v České republice	56
5. Závěr	60
Seznam použité literatury	62
Seznam zkratk	65
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	
Příloha č. 1: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob	
Příloha č. 2: Přiznání k dani z příjmů právnických osob	
Příloha č. 3: Přiznání k dani z přidané hodnoty	
Příloha č. 4: Přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí	
Příloha č. 5: Přiznání k dani silniční	

1. Úvod

Tématem mé bakalářské práce bude srovnání daňové soustavy České republiky a republiky Francie.

Na srovnání těchto dvou daňových soustav rozdílných zemí je mnoho poutavých záležitostí. Česká republika s 10 miliony obyvatel a relativně krátkým členstvím v Evropské unii má podobně složitý a nepřehledný systém zdanění jako Francie, zakládající člen Evropské unie se 65 miliony obyvatel. Tyto dva státy mají společné základní rozdělení na přímé a nepřímé daně, avšak rozdíly v náplni jsou značné. Francie jako první evropský stát s daní z přidané hodnoty má vyspělý daňový systém, který obsahuje i daně, které v České republice vůbec neexistují.

Cílem mé bakalářské práce bude analyzovat a porovnávat tyto dva státy, které zdánlivě nemají mnoho společného. Sledovat budeme různé druhy a styly zdanění v obou státech. Nalezneme výhody i nevýhody obou států z pohledu občana i společnosti.

Má bakalářská práce je rozdělena do pěti dílčích částí. V úvodu popíšeme, jaká témata budou obsahem mé bakalářské práce a kterým se budeme věnovat.

V druhé části mé práce se setkáme s podrobnou charakteristikou jak České republiky obecně, tak její daňové soustavy. Zaměříme se na základní charakteristiky daně jako takové, faktory, které ovlivňují daňové systémy, daňové zásady a samozřejmě podrobný popis jednotlivých daní České republiky. Rozdělíme si daně na přímé a nepřímé, a dále se budeme zabývat jejich obsahem a charakteristikou.

Aspekty daňové soustavy Francouzské republiky se budeme zabývat ve třetí části mé práce. Rovněž bude tato daňová soustava podrobně rozebrána z pohledu přímých a nepřímých daní. Specialitou Francie jsou místní daně, které určitě nezapomeneme zmínit.

Ve čtvrté kapitole práce srovnáváme a hodnotíme obě daňové soustavy a navrhuje jejich zlepšení v oblasti zdanění obou států. V mé práci se dotkneme i mezinárodního zdanění mezi zmiňovanými státy a měření daňového zatížení obou států. Tématem čtvrté kapitoly bude také daňová koordinace, daňová aproximace a daňová harmonizace, přičemž si tyto pojmy vysvětlíme a popíšeme. Srovnáme obě soustavy z hlediska přímých i nepřímých daní a v konečném návrhu zlepšení zdanění se objeví i problém průměrné mzdy.

Na závěr popíšeme souhrnné výsledky mého snažení.

2. Teoretické aspekty daňové soustavy České republiky

Česká republika vznikla 1. ledna 1993 a od té doby je účinná i ústava, podle které je ČR parlamentní, demokratický, právní stát s liberálním státním režimem a politickým systémem. Zákonodárným orgánem je Parlament ČR a hlavou státu je prezident. Česká republika je řazena mezi vyspělé země. HDP v roce 2012 ukazuje 3 843.9 mld. Kč.

Česká republika je členem mnoha organizací. Patří sem například Organizace spojených národů, Mezinárodní měnový fond, Světová banka, Rada Evropy a samozřejmě Evropská unie.¹

2.1 Daňová soustava České republiky

Daňovou soustavu lze definovat jako komplexní, ucelený a vzájemně provázaný systém platebních povinností, kterým se říká daň, nařízených z titulu státní moci státem na základě zákona daňovým subjektům v určitém časovém rámci, za účelem zajištění zdrojů příjmové stránky veřejného rozpočtu a pozdějšího uspokojování veřejných potřeb. Stát si nárokuje právo na určitou část hodnot vyprodukovaných jeho příslušníky. Právními normami reguluje výši příjmů státu a společně také stanoví míru participace občanů na tvorbě zdrojů a financování aktivit státu ve veřejném zájmu.

Koncepce daňové soustavy prošla dlouhým vývojem, ale principy zůstaly stejné a vyvíjely se pouze metody a struktura. Ve 20. – 30. letech 20. století, byla daňová soustava na našem území chápána jako systém, jehož prostřednictvím docházelo k získání podstaty celkového národního důchodu a výnosu národní práce. Daňová soustava byla rozčleněna na daň důchodovou, která postihovala příjmy domácností a daň výnosovou, výnos národní práce neboli daň výdělečných podniků. Další daně byly v rámci jednotlivých spotřebních a výrobních aktů ve formě daní ostatních. Celé toto zdanění bylo uzavřeno zdaněním majetku jako takového.²

¹ WIKIPEDIA: *Česko* [online]. 2011. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesko>

² ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, str. 34

Daňová soustava je užší pojem než pojem daňový systém. Daňový systém v sobě zahrnuje právě daňovou soustavu, ale také institucionální aparát, daňovou správu a systém instrumentů a postupů aplikovaných ve vztahu k jednotlivým subjektům daně. Systém daní je vymezen vlivem historických a politických koncepcí, ale i demografických, ekologických či kulturním vývojem.

V průběhu 20. století prošla daňová soustava několika významnými změnami. Ať už to byl rok 1945, kdy bylo zásadním problémem řešení poválečného stavu, nebo rok 1952, kdy daňová soustava začala rozlišovat daně hospodářského sektoru a daně sektoru obyvatelstva. Zdroje vytvořené společnostmi postihoval sektor hospodářství a naopak sektor obyvatelstva postihoval důchody domácností. V dalších letech se pokračovalo ve stejné tendenci rozlišování na daně placené podniky a občany.

V soudobém pojetí daňová soustava upřednostňuje hledisko možnosti přesunu dopadu daňové povinnosti na jiný subjekt, také okamžik zdanění buď při vzniku důchodu, nebo při jeho spotřebě. Dnes tedy dělíme daně na přímé a nepřímé. Přímé daně jsou daněmi uvalenými v okamžiku vytvoření důchodu a současně jsou odvedeny státu přímo subjektem, na který dopadají. Daňový subjekt tedy nemá možnost s daňovou povinností nijak disponovat nebo ji přenést na jiný subjekt. Objektem těchto daní je příjem neboli důchod poplatníka, tudíž typickým představitelem přímých daní je daň z příjmu fyzických a právnických osob. Druhou skupinou jsou daně majetkového typu, vztahující se k majetku, jeho vlastnictví, nabytí či převod. Opakem přímého zdanění je nepřímé zdanění, kde je přenesení povinnosti na jiný subjekt možné. Hlavním subjektem je v tomto případě plátce daně, který daň musí odvést. Odvádí ji však ve formě zvýšení ceny cestou přenosu ekonomického dopadu na jiný subjekt. K daním nepřímým patří zejména daň z přidané hodnoty, daně spotřební a energetické.³

2.2 Charakteristika

Daň je povinná, zákonem předem stanovená částka, která se nenávratně odčerpává do rozpočtu státu z důchodu daňového subjektu. Je částkou nedobrovolnou (je nařízena státem), neekvivalentní (daňový subjekt nedostane nic na oplátku), neúčelovou (daňový subjekt neví a nemůže ovlivnit, na co bude platba použita) a opakovanou.

³ ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, str. 35, 36

Daně musí plnit řadu funkcí, které si zde popíšeme. Základní funkcí je funkce fiskální, která vyjadřuje schopnost daně plnit veřejný rozpočet. Tuto funkci musí daň splňovat vždy. Alokační funkce se projeví v případech, kdy tržní mechanismy selhávají a nejsou schopny zajistit efektivnost v alokaci zdrojů.⁴

Redistribuční funkcí rozumíme, že rozdělení důchodů ve společnosti může být pro tuto společnost nepřijatelné. Tato funkce zmírňuje rozdíl v důchodech – vyšší daň pro bohatší zapříčiní zvýšení příjmů pro chudší. Daně jsou vnímány jako újma, a proto je tu stimulační funkce, která subjektům daň snižuje nebo naopak zvyšuje, jako např. vysoké zdanění alkoholu a cigaret. Když dochází k přehřátí ekonomiky nebo naopak potřebuje ekonomika nastartovat, hovoříme o tzv. stabilizační funkci daní.⁵

S nějakou podobou zdanění se budeme nejspíše setkávat vždy. Otázkou však zůstane velikost daně a jejich struktura, např. rozdělení přímých a nepřímých daní. Daně utváří hlavní příjem do veřejného rozpočtu a financují veřejné výdaje.⁶

Mezi základní prvky daně patří: subjekt daně, daňový předmět, daňový základ a daňová sazba. Daňový subjekt je podle zákona osoba povinná strpět, odvádět nebo platit daň. Mezi subjekty daně zahrnujeme poplatníka daně a daňového plátce. Daňový poplatník je osoba, jejíž majetek nebo příjem podléhá dani. Plátcem daně je osoba, která musí daň vybrat nebo srazit a ze zákona odvést do veřejného rozpočtu prostřednictvím správce daně. Daňovými subjekty jsou nejčastěji právnické či fyzické osoby, pokud je více osob u jednoho výběru daně, jedná se o společné zdanění.

Daňový předmět je příjem, věc, úkon nebo majetek, dále pak nějaká činnost nebo samotná existence daňového subjektu. Obecně můžeme předmětem daně nazvat veličinu, ze které se daň vybírá.

Daňový základ je daňový objekt, z něhož se vyměřuje daň. Podle Daňového systému ČR (Vančurová) je základem daně předmět daně vyjádřený v měrných jednotkách a upravený podle zákonných pravidel. Daně rozeznáváme z jednoho úhlu podle toho, zda je základem daně stavová či toková veličina.

⁴VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 9, 11

⁵VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str.11,12

⁶KOTLÁN, Igor. *Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda*. 5. Vyd. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2010, str.9

Stavová veličina je stanovena k určitému okamžiku, jako například u daně z nemovitých věcí, kdy se daň stanovuje k prvnímu dni období. Toková veličina se načítá během celého období. Základním příkladem je daň z příjmů, kde se příjem načítá za celé období, kterým je zpravidla zdaňovací období.⁷

Daňová sazba je sazba, podle níž se ze základu daně vypočítá daň. Jiný zdroj (Vančurová 2010) uvádí, že sazba daně je algoritmus, prostřednictvím kterého se ze základu daně stanoví základní částka daně.

2.3 Faktory ovlivňující daňové systémy

Faktory ekonomické

Na daňový systém má vliv struktura ekonomiky a její vývoj. Zisky z daní závisí na ekonomických faktorech, jako jsou odvětvová a geografická struktura, struktura pracovních sil, hospodářský růst, míra inflace nebo míra zapojení ekonomiky do mezinárodního obchodování.

Faktory politické

Každá daň je dána zákonem neboli navržena vládou a schválena parlamentem a tak politické faktory mohou (krátkodobě) zastínit ekonomické důvody. Tato situace nastává zejména, když systém podléhá vlivu jedné politické strany a prosazuje své politické požadavky.

Faktory kulturně-historické

Tyto faktory se významně projevují při snaze sjednotit daňové systémy v rámci Evropské unie. Země mají své způsoby zdanění, daňovou morálku a tradice.

Faktory administrativně-institucionální

O provedení zákonného opatření v konečné fázi rozhodují úředníci neboli odborníci, na jejichž rozhodnutí politici často spoléhají. Těm ale vadí změny a snaží se jim stylem své činnosti účinně bránit.⁸

⁷ ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace*. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, str. 22-33

⁸ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 150, 151, 152

Faktory technického pokroku

V současné době má na daně vliv rozvoj techniky jako je např. internetový obchod. A naopak technický rozvoj poskytuje daňovému aparátu lepší nástroje k výběru daní nebo proti daňovým únikům.

Faktor globalizace

Dnes už každá vláda musí brát ohled na mezinárodní podmínky a různé reformy daňových systémů se v zájmu koordinace přelévají ze země do země.⁹

2.4 Daňové zásady

Daňové zásady se interpretují i jako požadavky na daně, tudíž co by měly daně splňovat?

- Efektivnost
- pozitivní vlivy na ekonomické chování subjektů neboli omezení negativních vlivů
- spravedlnost
- správné působení na makroekonomické agregáty
- právní perfektnost a politická průhlednost.

Požadavek efektivnosti je stanoven za účelem toho, aby daně nezpůsobovaly velké změny v cenách a užítku z činností. Poplatníci reagují na změny nahrazením zboží nebo činnosti jinými a nezdaněnými a tak narušují alokaci (rozdělení výrobních faktorů mezi jednotlivé směry užití) zdrojů v ekonomice.

Daně nesmí omezovat snahu lidí pracovat, chtít spořit a přijímat podnikatelská rizika, což požaduje druhá zásada pozitivních vlivů na ekonomické chování subjektů.

Rovnoměrné rozdělení důchodů je představováno zásadou spravedlnosti, která má za úkol výběr správného kritéria (prospěch či platební schopnost) a výběr správné daňové základny (co má být zdaněno).

Daně mohou působit na poptávku soukromého sektoru tím, že odčerpají část z jejího objemu a tak se stávají součástí makroekonomické politiky.

Právní perfektnost a politická průhlednost je nutná a působí pozitivně i na plnění ostatních požadavků.¹⁰

⁹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 152

¹⁰ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 42, 43

2.5 Rozdělení daní

Daně můžeme dělit podle charakteru veličiny, z níž se daň platí. Toto členění je na **kapitálové** daně a **běžné** daně. Kapitálové daně jsou uloženy na stavovou veličinu. Stavovou veličinou rozumíme např. množství zboží na skladě, stav nemovitého majetku, množství peněz na účtu. Mezi kapitálové patří např. daně z majetku, ale i darovací a dědická daň. Daně uložené na tokovou veličinu jsou daně běžné. Toková veličina je úsek ohraničený dvěma časovými okamžiky (tj. „od do“). Tokovou veličinou rozumíme: produkt, důchod, přidaná hodnota, spotřeba apod. Patří sem daně důchodové, spotřební, daň z přidané hodnoty a také daně z kapitálových výnosů.

Platební schopnost poplatníka zohledňujeme v jiném utřídění daní, a to na **osobní** a **in rem** (na věc). Osobní daně mají konkrétního poplatníka a zohledňují jeho platební schopnost. Takovými daněmi jsou osobní daně důchodové (tj. placené fyzickými osobami). Bez ohledu na platební schopnost poplatníka existují daně in rem. Patří sem daně spotřební, z přidané hodnoty, výnosové, důchodové (placené společnostmi) a majetkové.

Daně rozlišujeme i podle vztahu mezi velikostí daně a velikostí daňového základu. Existuje tedy dělení na daně: **stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu**, **specifické** a **ad valorem** („k hodnotě“). K prvnímu členění patří daň paušální. Subjekty platí daň jen proto, že existují. Specifické daně se řídí podle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu (např. počet litrů čistého alkoholu). Patří sem daně spotřební, dále daně podle rozlohy pozemku nebo velikosti používané plochy. Podle ceny daňového základu se stanovuje daň ad valorem. Řadíme sem daň z přidané hodnoty nebo daň důchodovou.

Podle rozpočtu, do kterého daně plynou, dělíme daně takto: státní, municipální (týkající se obce), vyšších územněsprávních celků a svěřené (do vládních rozpočtů nižších úrovní).

Dalším dělením daní je třídění daní podle stupně progrese. Toto dělení je důležité z pohledu spravedlnosti – platí větší daň bohatí nebo chudí? *Rozlišujeme tyto daně: proporcionální – s růstem důchodu poplatníka se míra jeho zdanění nemění. Progresivní – s růstem důchodu míra zdanění roste. Regresivní – s růstem důchodu míra zdanění klesá.* (Kubátová 2010).¹¹

¹¹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str.21, 22, 23

2.6 Správa daně a daňové přiznání

Postup, který zajišťuje náležité zjištění, určení daní a zajištění jejich úhrady, se nazývá správa daně. Předmět správy daní je daň, která je výnosem pro veřejný rozpočet. Správu daně vykonává správce daně, kterým je správní orgán nebo jiný státní orgán. Poplatník, plátce daně a osoba označená zákonem se nazývá daňový subjekt. Tento daňový subjekt má povinnost do 30 dnů ode dne, kdy obdrží povolení nebo oprávnění vykonávat činnost, ze které plyne příjem, podat přihlášku k registraci. Pro stanovení daně je hlavním dokumentem daňové přiznání. Daňový subjekt, kterému to zákon ukládá nebo je vyzván správcem daně, musí podat řádné daňové přiznání. Je zde povinen sám vypočítat daň a vyplnit stanovené údaje. V poslední den lhůty daně pro podání daňového přiznání je daň splatná. Pokud má zdaňovací období nejméně 12 měsíců, je nutno podat daňové přiznání nejpozději do 3 měsíců po skončení tohoto období. U období trvajících 12 měsíců zákon ukládá podat daňové přiznání do konce prvního měsíce tohoto období.¹²

2.7 Přímé daně

Přímé daně poplatník platí ze svého důchodu a nemůže je přenést na někoho jiného. Mezi daně přímé řadíme daně důchodové a majetkové. Mezi důchodové daně řadíme: daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob. Mezi majetkové daně patří: daň z nemovitosti, daň z nabytí nemovitosti, silniční daň.

2.7.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je uvalena na veškerý finanční příjem fyzických osob. V České republice byla tato daň zavedena 1. 1. 1993 daňovou reformou.

Poplatníky jsou fyzické osoby, které dělíme na rezidenty a nerezidenty. Daňový rezident je fyzická osoba, která má na území ČR bydliště nebo zde pobývá alespoň 183 dní v roce. Dani podléhá jeho celosvětový příjem. V případě daňového nerezidenta podléhá dani jen příjem ze zdrojů na území ČR.¹³

¹² RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. Daňové zákony 2014. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str.13

¹³ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str.137

Předmětem daně jsou veškeré příjmy fyzických osob, které rozdělujeme na příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy podle ust. § 6 - § 10 Zákona o daních z příjmu. Součtem těchto zdanitelných příjmů získáme tzv. základ daně.

Od základu daně se odečtou úlevy jako odčitatelné položky nebo nezdanitelné části daně. Odečíst jako nezdanitelné části daně lze např. částku životního nebo penzijního pojištění, úroky z úvěrů, dary, vzdělávání, příspěvky odborům. Jako odčitatelná položka se chová například daňová ztráta. Sazba daně je lineární a v roce 2014 činí 15%. Daň se dále může snížit o tzv. slevy na dani. Roční výše jednotlivých slev na dani pro rok 2014 je podle zákona vyčíslena takto: ¹⁴

- sleva na poplatníka 24 840 Kč
- na manžela/manželku 24 840 Kč
- na invaliditu 1. 2. stupně 2 520 Kč
- na invaliditu 3. stupně 5 040 Kč
- držitel průkazu 16 140 Kč
- na studenta 4 020 Kč
- na nezaopatřené dítě 13 404 Kč ¹⁵

Tab. 2.1 Postup výpočtu roční daňové povinnosti

základ daně (§ 6-10)
- nezdanitelné části základu daně (odčitatelné položky)
= Základ daně snížený o odčitatelné položky
= Zaokrouhlený základ daně
* Sazba daně (15%)
= daň před slevami
- slevy na dani
= daň po uplatnění slev
- Sleva na dítě
= daň

Zdroj: KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 5. vyd., 2010 str. 167

¹⁴ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2010. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 138-142

¹⁵ KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 173, 174

2.7.2 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je uvalována na veškeré výnosy z podnikatelské činnosti. Tato daň může být nazývána také daň ze zisků korporací.

Poplatníky jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami, organizační složkou státu nebo podílovým a penzijním fondem. Stejně jako u daně z příjmů fyzických osob rozdělujeme poplatníky na rezidenty a nerezidenty. Daňový rezident je právnická osoba, která má na území ČR sídlo nebo místo svého vedení. Dani podléhá jeho celosvětový příjem. V případě daňového nerezidenta podléhá dani jen příjem ze zdrojů na území ČR.¹⁶

Předmětem daně jsou příjmy z podnikatelské činnosti a z nakládání s majetkem právnické osoby. Tyto příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, se poníží o výdaje vynaložené na zajištění a dosažení zdanitelných příjmů a získáme tzv. základ daně.¹⁷

Od základu daně lze odečíst odčitatelné položky jako daňovou ztrátu, 100% výdajů na výzkum a vývoj nebo 50% vypořádaného majetkového podílu oprávněným osobám.

Tento upravený základ daně lze ještě snížit o hodnotu daru, minimálně však 2000 Kč, nejvýše 5% základu daně.

Sazba daně v roce 2014 činí 19%.

Takto vypočtenou daň lze snížit o slevy na dani, a to částku za zaměstnance se zdravotním postižením, s výjimkou zaměstnance s těžším zdravotním postižením a dále částku za zaměstnance s těžším zdravotním postižením nebo polovinu daně, pokud zaměstnává více jak 25 zaměstnanců a podíl zdravotně postižených je více než 50%.

Daňové přiznání podává právnická osoba do 31. 3. následujícího roku. Pokud daňové přiznání zpracovává a podává daňový poradce je tato lhůta prodloužena do 30.6 násl. roku.¹⁸

¹⁶ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2010. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str.84,85

¹⁷ RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. Daňové zákony 2014. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str. 25-31

¹⁸ FINANCE: *Daň z příjmů právnických osob – základ daně* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/dan-z-prijmu-pravnickych-osob/zaklad-dane/>

Odpisy

Odpisy jsou daňově uznatelným nákladem a stanovují se z hmotného majetku, jehož vstupní cena je vyšší než 40 000 Kč a s dobou používání delší než jeden rok. U daňových odpisů rozlišujeme metodu a dobu odpisování. Metody odpisování jsou dvě. Jedná se o metodu rovnoměrného odpisování a metodu zrychleného odpisování. Při rovnoměrném odpisování se používají sazby, při zrychleném odepisování tzv. koeficienty. Doba odpisování se stanovuje pomocí členění majetku do odpisové skupiny.¹⁹

Tab. 2.2 Doba odpisování jednotlivých skupin a některý majetek do nich zařazený

Odpisová skupina	Doba odpisování	Majetek
1	3 roky	kancelářská technika, počítače, nástroje, nářadí
2	5 let	pracovní stroje, nákladní automobily, dodávková vozidla, traktory, osobní autobusy
3	10 let	ocelářské stroje, tramvaje, parní kotle, vozy metra
4	20 let	budovy z lehkých hmot, věže, plynovody
5	30 let	budovy a haly (pro průmysl, zemědělství a stavebnictví), byty, mosty, dálnice, vodní díla
6	50 let	administrativní budovy, obchodní domy, školy, hotely

Zdroj: Zákon o daních z příjmu, vlastní úprava

Tab. 2.3 Roční odpisová sazba při rovnoměrném a zrychleném odepisování

Odpisová skupina	V 1. roce odpisování		V dalších letech		Pro zvýšenou VC	
	rovnoměrně	zrychleně	rovnoměrně	zrychleně	rovnoměrně	zrychleně
1	20	3	40	4	33,3	3
2	11	5	22,25	6	20	5
3	5,5	10	10,5	11	10	10
4	2,15	20	5,15	21	5,0	20
5	1,4	30	3,4	31	3,4	30
6	1,02	50	2,02	51	2	50

Zdroj: Zákon o daních z příjmu, vlastní úprava

¹⁹ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 231

2.7.3 Solidární daň

V tomto roce 2014 se poprvé setkáváme s tzv. solidární daní, která se uplatní v daňovém přiznání z roku 2013. Solidární daň byla zavedena zákonem č. 500/2012 Sb. o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů.

Poplatníkem solidární daně je fyzická osoba, jejíž příjmy překročí 48 násobek průměrné mzdy. Podle § 15 odst. 4 Zákona č. 155/1995 o důchodovém pojištění se průměrnou mzdou rozumí částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Všeobecný vyměřovací základ pro rok 2011 je ve výši 25 093 Kč a přepočítávací koeficient činí 1,0315. Vynásobením těchto dvou částek získáváme průměrnou mzdu za rok 2013, a to 25 884 Kč. Tuto částku tedy vynásobíme 48 a získáme roční limit pro uplatnění solidární daně: $48 \times 25\,884 = 1\,242\,432$ Kč.

Solidární daň se týká pouze příjmů ze závislé činnosti a příjmů ze samostatné činnosti (podnikání), tedy jen § 6 a 7 ZDP, nikoliv § 8 – 10 ZDP. U zaměstnanců je solidární daň součástí měsíční zálohy na daň z příjmů, pokud měsíční příjem překročil (v některém měsíci v roce 2013 – stačí jedno překročení) částku 103 536 Kč.

Zdanění solidární daní činí 7 % z rozdílu mezi příjmem a 48 násobkem průměrné mzdy nebo 4 násobek průměrné mzdy u měsíčních záloh na daň z příjmů zaměstnance. Příjmem zde rozumíme hrubou mzdu v případě závislé činnosti a dílčí základ daně v případě samostatné činnosti.

Pokud u zaměstnance bylo alespoň jednou v kalendářním roce uplatněno solidární zdanění, nelze provést roční zúčtování daně zaměstnavatelem, nýbrž musí sám podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. V případě odměny nebo odstupného, kvůli kterému v jednom měsíci zaměstnanec překročí limit 103 536 Kč, má pak povinnost zaplatit solidární daň a podat daňové přiznání. Tato daň bude ale vrácena ve formě přeplatku po podání daňového přiznání, pokud už za celý rok nepřekročil znovu limit.²⁰

²⁰ FINANCE: *Solidární daň spojenou s povinností podat daňové přiznání může zaplatit i průměrný zaměstnanec* [online]. 2014 [10.2.2014]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/410917-solidarni-dan-spojenou-s-povinnosti-podat-danove-priznani-muze-zaplatit-i-prumerny-zamestnanec>

2.7.4 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí rozdělujeme na daň z pozemků a daň ze staveb. Nemovitosti jsou stálou a významnou součástí majetku subjektů. Význam daně z nemovitých věcí spočívá v tom, že ve všech státech Evropské unie, a také v České republice, je výnos daně z nemovitých věcí výnosem municipalit.²¹

Daň z pozemků

Poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku, popřípadě nájemce. Předmětem daně jsou pozemky vedené v katastru nemovitostí a leží na území České republiky. Základem daně je výměra pozemku nebo cena půdy.²² Sazby daně z pozemků jsou vyjádřeny jak v procentech, tak v korunách. Sazba činí u:

- orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů 0,75%,
- trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb 0,25%.

Za každý 1m² u:

- zpevněných ploch pozemků 1 nebo 5 Kč,
- stavebních pozemků 2 Kč,
- ostatních ploch 0,2 Kč,
- zastavěných ploch a nádvostí 0,2 Kč.

Sazba ze stavebních pozemků se násobí koeficientem 1-5 podle počtu obyvatel obce.

Daň ze staveb a jednotek

Poplatník je vlastník stavby nebo jednotky. Předmětem daně je zdanitelná stavba, a to: budova, kterou se rozumí budova podle katastrálního zákona, inženýrská stavba nebo jednotka. Základem daně u staveb a jednotek je výměra zastavěné plochy v m². Základem daně u jednotky je výměra podlahové plochy vynásobená koeficientem 1,22 nebo 1,2. Sazby daně ze staveb se pohybují od 2-10 Kč za 1m². Některé základní sazby daně se ještě dále

²¹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2010. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 312

²² FINANČNÍ SPRÁVA: Popis systému [online]. 2013 [1.1.2013]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu/>

zvyšují o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží. U obytných domů a bytů je sazba násobena koeficientem 1-5 podle počtu obyvatel obce.²³

2.7.5 Silniční daň

Tato daň je zaměřena na poplatníky, kteří využívají silniční sítě k dosahování příjmů neboli k podnikání. Vozidla pro osobní spotřebu jsou od daně osvobozena.²⁴

Poplatníkem silniční daně je fyzická nebo právnická osoba, která je zapsána v technickém průkazu jako provozovatel vozidla nebo zaměstnavatel, který svému zaměstnanci platí cestovní náhrady při používání osobního automobilu. Předmětem daně jsou vozidla, která jsou registrována a provozována v ČR a používána nebo určena k podnikání.²⁵

Od daně silniční jsou osvobozena např. tyto vozidla: vozidla s méně než 4 koly, vozidla diplomatických misí, vozidla zabezpečující linkovou osobní přepravu, vozidla provozovaná ozbrojenými silami a vozidla na elektrický nebo hybridní pohon.

Sazba daně je pevná roční částka. U osobních vozidel je výše daně určena pomocí zdvihového motoru a daň nákladních vozidel se stanovuje podle počtu náprav a hmotnosti vozidla.

Pevná sazba se nepoužívá u vozidel, která jsou určena pro činnost výrobní povahy v rostlinné výrobě. Zde je základní sazba snížena o 25%. Na sazbu daně má také vliv stáří vozidla. Sazba daně se snižuje:

- o 48% po dobu následujících 36 měsíců od data první registrace vozidla,
- o 40% po dobu dalších 36 měsíců,
- o 25% po dobu následujících dalších 36 měsíců.

Sazba se naopak zvyšuje o 25% u vozidel registrovaných do 31. 12. 1989.

Zaměstnavatel jako poplatník si vybírá ze dvou možností zdanění. V měsíci, kdy proběhla pracovní cesta, uplatní 1/12 roční sazby nebo použije za každý den používání osobního automobilu sazbu 25 Kč.

²³ RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. *Daňové zákony 2014*. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str.104,105

²⁴ FINANČNÍ SPRÁVA: Popis systému [online]. 2013 [1.1.2013]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu/>

²⁵ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 232

Sleva na dani se poskytuje u kombinované dopravy. Kombinovaná doprava znamená kombinace přepravy vozidlem po silnici i po železnici, po vodě nebo kontejnerovou přepravou.²⁶

2.7.6 Daň z nabytí nemovitých věcí

Předmětem daně je úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci. Poplatníkem daně je

- a) převodce, jde-li o nabytí koupí nebo směnou a převodce a nabyvatel si v kupní smlouvě nedohodnou, že poplatníkem bude nabyvatel,
- b) nabyvatel v ostatních případech.

Za základ daně z nabytí nemovitých věcí považujeme nabývací hodnotu sníženou o uznatelný výdaj. Nabývací hodnotou je:

- a) sjednaná cena,
- b) srovnávací daňová hodnota,
- c) zjištěná cena, nebo
- d) zvláštní cena.

Daň z nabytí nemovitosti má mnoho osvobození. Za zmínku stojí důležité osvobození při nabytí vlastnického práva členským státem Evropské unie nebo jiným státem, je-li zaručena vzájemnost. Sazba daně z nabytí nemovitosti je lineární a činí 4% ze základu daně.²⁷

2.8 Nepřímé daně

Nepřímou daň platíme prostřednictvím zvýšené ceny, ne přímo z důchodu. Patří sem daň z přidané hodnoty, daň spotřební a ekologické daně.

2.8.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty má více předmětů daně. Jsou to např. dodání zboží, poskytnutí a přijetí služeb, převod a přechod nemovitostí, dovoz zboží nebo pořízení zboží z členského státu.²⁸

²⁶ RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. Daňové zákony 2014. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str. 106

²⁷ RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. Daňové zákony 2014. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str. 96,97

²⁸ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str.260

Podle Daňových zákonů (2014, s. 113) „Plátcem se stane osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhne 1 000 000 Kč, s výjimkou osoby, která uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.,,

Poplatníkem je daňový subjekt, který hradí daň ze svého důchodu.

U daně z přidané hodnoty jsou stanoveny dvě sazby. Základní sazba činí 21% a snížená sazba má výši 15%.

Mezi některé služby podléhající snížené sazbě daně patří např.: pozemní, vodní a letecká hromadná pravidelná doprava cestujících a jejich zavazadel, sběr a přeprava komunálního odpadu, ubytovací služby, poskytnutí oprávnění vstupu na filmová představení, do muzeí a jiných kulturních akcí, zdravotní a sociální péče, služby posiloven a fitcenter, pohřební a související služby apod.

Mezi zboží, jenž podléhá snížené sazbě daně patří např.: potraviny včetně nápojů (vyjma alkoholických), rostliny, knihy, noviny a časopisy, zdravotnické prostředky (podle právního předpisu), dětské sedačky do automobilů, palivové dřevo (v polenech, špalcích, větvích, otepích) apod.

Daň se platí čtvrtletně nebo měsíčně.²⁹

2.8.2 Spotřební daně

Spotřebními daněmi stát zatěžuje určité výrobky, které negativně ovlivňují životní prostředí nebo zdraví obyvatelstva. Podle EU je stanoveno, který výrobek je povinně předmětem spotřební daně a také minimální sazby daně.

Spotřebními daněmi jsou:

1. daň z minerálních olejů,
2. daň z lihu,
3. daň z piva,
4. daň z vína a meziproductů a
5. daň z tabákových výrobků.³⁰

²⁹ RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. Daňové zákony 2014. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str. 149,150

³⁰ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2010. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 244

Předmětem daně jsou vybrané výrobky vyrobené nebo dovezené na daňovém území Evropského společenství. Plátcem daně je výrobce nebo dovozce zboží, ale poplatník je konečný spotřebitel. Základem daně je množství vybraného výrobku a u cigaret cena pro konečného spotřebitele. Sazby daní jsou různé. Sazby daně z minerálních olejů jsou stanoveny v korunách za 1000 litrů nebo v korunách za tunu. Sazby daně z lihu jsou v korunách za hl etanolu. Sazba daně z piva existuje základní a snížené sazby se stanovují podle spotřeby hl ročně. Sazby daně z vína a meziproductů jsou v korunách za hektolitr. Tabákové výrobky se zdaňují procentní, pevnou a minimální částí.³¹

Tab. 2.4 Sazby daně z minerálních olejů

Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty s obsahem olova do 0,013g/l	12 840 Kč/1000 l
Motorové benziny, ostatní benziny a letecké pohonné hmoty s obsahem olova nad 0,013g/l	13 710 Kč/1000 l
Střední oleje a těžké plynové oleje	10 950 Kč/1000 l
Těžké topné oleje	472 Kč/t
Odpadní oleje	660 Kč/1000 l
Zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. e)	3 933 Kč/t
Zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. f)	0 Kč/t
Zkapalněné ropné plyny podle § 45 odst. 1 písm. g)	1 290 Kč/t

Zdroj: Celní správa České republiky, vlastní úprava

Tab. 2.5 Sazby daně z lihu

Lih obsažený ve výrobcích	28 500 Kč/hl etanolu
Lih obsažený ve výrobcích s výjimkou destilátů z pěstitelského pálení	28 500 Kč/hl etanolu
Lih obsažený v destilátech ovocných z pěstitelského pálení	14 300 Kč/hl etanolu
ostatní	28 500 Kč/hl etanolu

Zdroj: Celní správa České republiky, vlastní úprava

³¹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2010. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 248-251

Tab. 2.6 Sazby daně z piva

Sazba daně v Kč/hl za každé celé procento extraktu původní mladiny					
Základní sazba	Snížené sazby pro malé nezávislé pivovary				
	Velikostní skupina podle výroby v hl ročně				
	Do 10 000 včetně	Nad 10 000 do 50 000 včetně	Nad 50 000 do 100 000 včetně	Nad 100 000 do 150 000 včetně	Nad 150 000 do 200 000 včetně
32,00 Kč	16,00 Kč	19,20 Kč	22,40 Kč	25,60 Kč	28,80 Kč

Zdroj: Celní správa České republiky, vlastní úprava

Tab. 2.7 Sazby daně z vína a meziproduktů

Šumivá vína a meziprodukty	2 340 Kč/hl
Tichá vína	0 Kč/hl

Zdroj: Celní správa České republiky, vlastní úprava

Tab. 2.8 Sazby daně z tabákových výrobků

	Procentní část	Pevná část	Minimální
cigarety	27 %	1,19 Kč/kus	Celkem však nejméně 2,25 Kč/ks
doutníky, cigarillos		1,34 Kč/kus	
tabák ke kouření		1 800,00 Kč/kg	

Zdroj: Celní správa České republiky, vlastní úprava

Výnosnost spotřebních daní je umocněna technikou zjišťování daně z přidané hodnoty, vzhledem k tomu, že všeobecná spotřební daň je vypočítávána z ceny včetně spotřební daně. Vysoké sazby společně s nízkou elasticitou spotřeby činí z těchto daní významný výnos do veřejného rozpočtu. Pro zdanění výrobků a služeb se uvádějí dva hlavní důvody:

- odrazení lidí od „škodlivé spotřeby“
- přiliv peněz do státní pokladny.³²

³² KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 237

2.8.3 Energetické daně

Jsou to daně, jejichž úlohou je snížit spotřebu energie a emisí CO₂

Energetické daně dělíme na:

- daň ze zemního plynu a dalších plynů,
- daň z pevných paliv,
- daň z elektřiny.

Základem daně je množství, které je vyjádřeno ve fyzikálních jednotkách. Předmětem daně ze zemního plynu a dalších plynů jsou plyny pro pohon motorů, výrobu tepla a další použití. Plátcem je osoba, která dodává na naše území plyn konečnému spotřebiteli. Sazby daně jsou v korunách za MWh. Předmětem daně z pevných paliv je černé a hnědé uhlí, brikety a koks. Sazba daně je stanovena na 8,50 Kč za GJ spalného tepla (1 tuna paliva=33GJ). Elektrická energie je předmětem daně z elektřiny. Plátcem daně je dodavatel (obchodník nebo výrobce elektřiny), který vlastní povolení.^{33 34}

2.9 Sociální pojištění

Sociální pojištění se skládá z veřejného zdravotního pojištění, nemocenského pojištění, důchodového pojištění a státní politiky zaměstnanosti. Veřejné zdravotní pojištění slouží ke hrazení zdravotní péče. Nemocenské pojištění zajišťuje chybějící příjmy v případě nemoci či úrazu. Důchodové pojištění pomáhá s příjmem, pokud subjekt nemůže trvale pracovat, např. stáří či invalidita. Na pomoc nezaměstnaným přispíváme do státní politiky zaměstnanosti. Sociální pojištění hradí osoba, která má příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků nebo příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti.

Z těchto dvou příjmů se odvodí příjmy ze zaměstnání a příjmy ze samostatné výdělečné činnosti pro zdanění sociálním pojištěním.³⁵

³³ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str. 254,255

³⁴ RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. *Daňové zákony 2014*. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013 str. 212-224

³⁵ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, str.186

3. Teoretické aspekty daňové soustavy Francie

(Podle JUDr. Pavlína Vondráčkové) Francie je pluralitní republikou s výraznými prezidentskými pravomocemi a dvoukomorovým parlamentem. Francouzské území se člení na metropolitní departmenty (96 ve 22 krajích) a zámořské departmenty (4). Francie patří mezi 6 zakládajících členů ES.

Ve Francii stejně jako v České republice dělíme daně na přímé a nepřímé. K první skupině přímých daní řadí Francie zdanění **fyzických osob** – daň z příjmu (impôt sur le revenu), sociální daně – příspěvek na sociální pojištění (contribution sociale généralisée), příspěvek na krytí deficitu sociálního pojištění (contribution au remboursement de déficit social), sociální dávka (prélèvement sociale) a daň z majetku neboli daň z bohatství (impôt de solidarité sur la fortune).

Zdaněním **právnických osob** myslíme: příjmy podnikatelů v oblasti průmyslové a obchodní (bénéfices industriels et commerciaux), podnikatelů v neobchodní činnosti (bénéfices non commerciaux), podnikatelů v zemědělství (bénéfices agricoles) a kapitálových obchodních společnostech (impôt sur les sociétés).

K další skupině přímých daní můžeme zařadit zdanění majetku tj. daň z převodu nemovitosti (droits de mutation), poplatek za zápis do rejstříku (droits d'enregistrement), poplatek za provoz motorového vozidla (taxe différentielle de véhicule à moteur) a dědická daň (droits de succession).

Další skupinou přímých daní jsou místní daně, kam řadíme obchodní daň (taxe professionnelle), učňovskou daň, daň pro odborný výcvik, výstavbovou daň, daň z nemovitostí (taxe foncière) a daň z bydlení (taxe d'habitation), která je vyměřena pro obyvatele nekomerčních prostor. Nepřímé daně zahrnují zejména daň z přidané hodnoty (taxe sur la valeur ajoutée), spotřební daně (taxes sur consommation), kolky a poplatky.³⁶

³⁶ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Daňový systém ve Francii: Sborník z konference 2010 - Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/> str*

Ve Francii daňové příjmy státu představují více než 90% z celkových tržeb. Asi 90% pochází z daně z příjmu fyzických a právnických osob a DPH.

Tab. 3.1 Čisté příjmy z daní v roce 2013

	V miliardách eur	% z celku
Daň z přidané hodnoty	141,2	47,3
Daň z příjmů fyz. osob	71,9	24,1
Daň z příjmů společností	53,5	17,9
Daň z ropných produktů	13,7	4,6
Ostatní čisté výnosy	18,3	6,1
Celkem	298,6	

Zdroj: PERFORMANCE-PUBLIQUE.BUDGET.GOUV. Les recettes fiscales, vlastní úprava

Daňové výnosy neplynou jen do státní kasy, ale nejvýznamnější část daňových výnosů plyne do fondů sociálního zabezpečení. Některé daně směřují i do městských samospráv neboli municipalit.

Tab. 3.2 Daňové určení jednotlivých druhů daní

	stát	municipality	fondy soc. poj.
Daň z příjmu:			
Osobní důchodová daň	x		x
Daň ze zisku korporací	x		x
Příspěvky na sociální pojištění:			
Zaměstnavatel	x		x
Zaměstnanec	x		x
Osoby samostatně výdělečně činné			x
Majetkové daně:			
Daň z bohatství	x		
Daň dědická a darovací	x		
Daň z nemovitosti		x	
nepřímé daně:			
Spotřební daně	x	x	x
Daň z přidané hodnoty	x		

Zdroj: LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str.147

Veřejný dluh ve Francii činí po druhém čtvrtletí roku 2013 93,4% HDP a dosahuje 1912,2 miliard EUR.

3.1 Přímé daně

Přímé daně poplatník platí ze svého důchodu a nemůže je přenést na někoho jiného. Mezi daně přímé řadíme daně důchodové a majetkové. Důchodové daně tvoří např. daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob. Mezi majetkové daně patří: daň majetková a daň z obydlí, daň dědická a darovací.

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

U této daně se rozlišuje, zda je poplatník daňový rezident či nerezident. Daňový rezident je fyzická osoba, která má na území Francie trvalé bydliště, obvykle se zde zdržuje (déle než 183 dní v kalendářním roce), je zde zaměstnán nebo poskytuje služby. Na území Monaka jsou za daňové rezidenty považováni poplatníci, kteří byli od 13. 10. 1962 daňovými rezidenty v Monaku po dobu delší než 5 let.

Daňový nerezident je poplatník, který zdaňuje jen příjmy ze zdrojů na území Francie. Jsou to například příjmy z nemovitostí ve Francii, příjmy z podnikání ve Francii nebo z důchodů a rent. Pro daňové nerezidenty je stanovena minimální daň ve výši 20% z příjmu.³⁷

Předmětem daně jsou tyto příjmy: Příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání, příjmy ze zemědělské výroby, příjmy z nemovitého majetku, příjmy z výkonu svobodných povolání a příjmy z činnosti nespádající do některé z dalších příjmových skupin, příjmy z činnosti manažerů komanditních společností a některých jiných společností, příjmy z movitého majetku – investiční výnosy a příjmy z kapitálových zisků.³⁸

Důležité je, že daň je uložena na domácnost tj. skupinu výdělečně činných a ostatních osob. Příjem domácnosti obsahuje příjmy manželů, dětí do 18 nebo 25 let (student), důchodců, nezaměstnaných, postižených apod.³⁹

³⁷ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 251

³⁸ ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace*. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, str. 67

³⁹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Daňový systém ve Francii: Sborník z konference 2010 - Dny práva – 2010 – Days of Law*, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/> str. 3

K odčitatelným položkám daně patří: příspěvky na bydlení, odměny za práci přesčas, částka odstupného a náhrady za odchod do důchodu, příjmy ze závislé činnosti studentů do věku 25 let, doživotní renta v závislosti na věku fyzické osoby, některé druhy kapitálových zisků.⁴⁰

Poplatník si může dále odečíst z daňového základu: odpočet výživného rozvedeného manžela, částku 5.729 EUR na dítě, výdaje na ubytování osobám starším 75 let, ke kterým nemá poplatník vyživovací povinnost, výdaje spojené s péčí o děti, pomoc v domácnosti, školné, invalidé starší 65 let s čistým zdanitelným příjmem do 14.010 EUR odečítají částku 2.276 EUR a dary.⁴¹

Ve Francii byly kvůli snížení daňového zatížení zavedeny tzv. rodinné koeficienty. Jsou stanoveny na základě statutu daňového poplatníka a počtu vyživovaných dětí. Koeficienty se pohybují od 1,0 (svobodný nebo rozvedený bez vyživovaných osob) do hodnoty 6,5 (svobodný nebo rozvedený se šesti dětmi).

Tab. 3.3 Rodinné koeficienty

Stav	k
Svobodná, rozvedená nebo ovdovělá osoba bez závislých osob	1
Svobodná, rozvedená nebo ovdovělá osoba s 1 dítětem nad 18 let, invalidé a váleční veteráni	1,5
Bezdětní manželé, jednotlivci, nebo rozvedené osoby	2
Vdané nebo ovdovělé osoby s 1 dítětem, jednotlivci nebo rozvedené osoby s 2 dětmi	2,5
Vdané nebo ovdovělé osoby s 2 dětmi	3
Samostatně žijící osoba nebo osoba rozvedená se 3 dětmi	3,5
Vdané nebo ovdovělé osoby se 3 dětmi	4
Samostatně žijící osoba nebo osoba rozvedená se 4 dětmi	4,5
Vdané nebo ovdovělé osoby se 4 dětmi	5
Samostatně žijící osoba nebo osoba rozvedená s 5 dětmi	5,5
Vdané nebo ovdovělé osoby s 5 dětmi	6
Samostatně žijící osoba nebo osoba rozvedená se 6 dětmi	6,5

Zdroj: ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace. str. 71, vlastní úprava

⁴⁰ ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, str. 67

⁴¹ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 251,252

(Zajíčková, Boháč, Večeř, 2012) Rodinný koeficient usiluje o faktické omezení progresu daně z příjmu pro konkrétní skupiny poplatníků. Pro možné zvýhodnění koeficientem jsou však ve Francii zákonné limity.

Tab. 3.4 Zákonné limity čistých ročních zdanitelných příjmů pro možné zvýhodnění

Počet podílů	Manželské páry (EUR)	Svobodní, rozvedení nebo odděleně žijící (EUR)	Svobodní, rozvedení nebo odděleně žijící vždy s partnerem (EUR)
1,5	-	-	36 289
2	-	43 303	47 253
2,5	63 258	53 720	57 670
3	73 674	-	68 083
3,5	-	73 035	75 374
4	94 504	-	81 547
4,5	-	85 379	87 718
5	115 334	-	93 891

Zdroj: ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace. str. 72, vlastní úprava

Zdanění ve Francii je progresivní a má celkem 5 daňových sazeb.

Tab. 3.5 Sazby daně z příjmů fyzických osob

Zdanitelný příjem na osobu (eur)	Sazba (%)
do 5 963	0
5 963 – 11 896	5,5
11 896 – 26 420	14
26 420 – 70 830	30
70 831 – 149 999	41
Nad 150 000	45

Zdroj: BUSINESSINFO. Francie: Finanční a daňový sektor [online]. INSEE, vlastní úprava

Zákon Francie si umožňuje uplatnit tyto slevy na dani: zaměstnanecký bonus, úpis akcií vybraných malých a středních podniků, úroky z úvěrů přijatých na pořízení nebo výstavbu

obydlí, pořízení zařízení pro dlouhodobý rozvoj a úsporu energie do svého obydlí, nákup vybavení ve prospěch zdravotně postižených a starších osob, dary věnované veřejné nebo soukromé neziskové organizaci, sleva na dani pro rodiče studujících dětí a sleva na dani pro rodiče na denní péči o děti mladší 7 let ⁴²

Tab. 3.6 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Souhrn čistých příjmů všech členů domácnosti
- odčitatelné položky
= zdanitelný příjem
: koeficient
= zdanitelný příjem na osobu
aplikace sazeb podle příslušného daňového pásma
= daň z části důchodu
* koeficient
= hrubá daň
- slevy na dani
= čistá daňová povinnost

Zdroj: VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Daňový systém Francie 2013* str. 24

3.1.2 Sociální pojištění

Zaměstnavatelé, zaměstnanci nebo oba společně jsou povinni platit příspěvky na sociální pojištění. Tyto příspěvky jsou počítány z celkových mezd, platů nebo z tzv. stropů sociálního pojištění, které se označují C a činí:

C1: 2 946 EUR,

C2: 8 838 EUR (3xC1),

C3: 11 784 EUR (4xC1),

C4: 23 568 EUR (8xC1). ⁴³

Tab. 3.7 Příspěvky, které jsou povinni zaměstnavatelé platit za své zaměstnance:

Příspěvek	Sazba (%)	Základ
-----------	-----------	--------

⁴² ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace*. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, str. 73, 74

⁴³ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 252

Zdravotní	12,8	Plat
Rodinný	5,4	Plat
Na bydlení (více než 20 zaměstnanců)	0,5	Plat
Na stáří	0,3	Plat
Na bydlení (všichni zaměstnavatelé)	0,1	Plat po strop C1
Na starobní důchod	1,6 +8,3	Plat Plat po strop C1
Na nezaměstnanost	4,0	Plat po strop C3
Na doplňkový důchod: Vedoucích činitelů	4,5 +12,6 +12,6	Plat po strop C1 Plat mezi stropem C1 a C2 Plat po strop C4
Nevedoucích činitelů	4,5 +12,0	Plat po strop C1 Plat mezi stropem C1 a C2

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 253

Tab. 3.8 Zaměstnanci jsou povinni platit příspěvky sociálního pojištění:

Příspěvek	Sazba (%)	Základ
Zdravotní	0,75	Plat
Na starobní důchod	6,6	Plat po strop C1
+vdovský/vdovecký	0,1	Plat
Na nezaměstnanost	2,4	Plat po strop C3
Na doplňkový důchod: Vedoucích činitelů	3,0 +7,7 +variabilní +0,13	Plat po strop C Plat mezi stropem C1 a C3 Plat mezi stropem C3 a C4 Plat po strop C4
Nevedoucích činitelů	3,0 +8,0	Plat po strop C1 Plat mezi stropem C1 a C2

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 253

3.1.3 Daň ze zisků korporací

Subjekty daně jsou pouze společnosti s ručeným omezeným (sociétés à responsabilité limitée), obdoby akciových společností (sociétés anonymes) a zjednodušené akciové společnosti (sociétés par actions simplifiées). Ostatní společnosti si mohou zvolit i osobní důchodovou daň.

Tab. 3.9 Právní formy podnikání ve Francii

Místní název	Nejbližší český ekvivalent	Poznámka
Société à responsabilité limitée - SARL	Společnost s ručeným omezeným	Není stanovena žádná minimální výše základního kapitálu. Počet společníků je stanoven na 2 – 100
Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée - EURL	Společnost s ručeným omezeným	„Podnik jedné osoby s ručením omezeným“. Náležitosti se shodují se SARL.
Société anonyme - SA	Akciová společnost	Minimální kapitál je 37 000 EUR. Alespoň 50% kapitálu musí být splaceno před počátkem podnikatelské činnosti. Minimální počet akcionářů je 7.
Société par actions simple - SAS	Akciová společnost	Obdoba české k.s.
Société en commandite – SCA	Komanditní společnost	Obdoba české v.o.s.
Société en nom collectif	Veřejná obchodní společnost	
Entreprise individuelle	Podnik jednotlivce	
Succursale	Pobočka	
Société en participation	Tiché společenství	

Zdroj: BUSINESSINFO. Pravidla pro podnikání ve Francii (Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR), vlastní úprava

Předmětem daně jsou zisky dosažené společnostmi. Této dani podléhají pouze příjmy získané na území Francie (princip teritoriality). Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Pokud se liší kalendářní rok od finančního roku, je finanční rok zdaňovacím obdobím. Daňové přiznání se

podává do 3 měsíců po ukončení finančního roku. Zálohy na daň ve Francii firmy platí k 20. únoru, 20. květnu, 20. srpnu a 20. listopadu.

Společnosti, které jsou spolu spojené 95 a více procentním vlastnictvím, mohou využít skupinového zdanění firem.

Nejsou zde významné osvobození, pouze dary poskytnuté nevýdělečným organizacím jsou odečítány ve výši 60%, ale maximálně 0,5% obrátu společnosti.⁴⁴

Daňově uznatelným nákladem jsou odpisy. U francouzských společností jsou uplatňovány dva způsoby odpisování majetku. Metoda lineárního odpisování (amortissement linéaire) je nejběžnější a sazby jsou stanoveny podle životnosti majetku. Metoda degresivního odpisování (amortissement dégressif) je používána obchodními nebo průmyslovými společnostmi a sazby jsou vypočítávány jako násobky sazeb lineárního odpisu a to podle doby životnosti koeficienty 1,25, 1,75 a 2,25.⁴⁵

Tab. 3.10 Sazby odpisů

Doba životnosti	Sazba rovnoměrného odpisu	Sazba zrychleného odpisu	Majetek
3	33,33 %	41,66 %	
5	20 %	35 %	auta, patenty a know-how
10	10 %	22,5 %	nářadí, kancelářský nábytek

Zdroj: VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. Daňový systém Francie 2013 str. 33

Dále se sazby vynásobí koeficientem 1,25, pokud doba použitelnosti aktiva je 3-4 roky, 1,75, pokud je 5-6 roků a 2,25, pokud je doba použitelnosti delší než šest let. Pro energeticky úsporné zařízení a investice do obnovitelných zdrojů energie, jsou koeficienty 2, 2,5 a 3. Koeficienty jsou 1,5, 2 a 2,5 pro nákupy pro účely v oblasti výzkumu a vývoje.⁴⁶

Sazba daně ze zisku firem činí 33 a 1/3 %. Existuje i snížená sazba pro malé a středně velké firmy ve výši 15% z prvních 38 120 EUR zisku. Podle studie provedené agenturou Lowendalmasaï stále ale ve Francii malé a střední podniky platí vyšší daně než velké

⁴⁴ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 250, 251

⁴⁵ DAŇKOVÁ Pavlína, Bc. *Srovnávací studie daňových soustav ČR a Francie*. Brno, 2010. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra veřejné ekonomie.

⁴⁶ STOIRE. *Corporate taxes* [online]. [4.6.2010]. Dostupné z: <https://store.eiu.com/article.aspx?productid=480000248&articleid=2007176385>

společnosti. Tato studie, která proběhla 11. Září 2013 také tvrdí, že se rozdíly mezi zdaněním pomalu zužují.⁴⁷

3.1.4 Minimální daň

Společnosti, které mají vyšší obrát, než 15 mil. EUR mají povinnost platit tzv. minimální daň.

Tab. 3.11 Minimální daň

Obrát (EUR)	Minimální daň (EUR)
Do 15 000 000	0
15 000 000 – 75 000 000	20 500
75 000 000 – 500 000 000	32 750
Nad 500 000 000	110 000

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012

3.1.5 Milionářská daň

Od letošního roku platí tzv. milionářská daň, kterou platí zaměstnavatelé. Ústavní rada Francie to schválila minulý rok v prosinci. Podniky musejí z částky mzdy přesahující jeden milion eur (asi 27,5 milionu korun) ročně odvádět mimořádnou daň 50 %. Podle agentury Reuters bude včetně příspěvků na sociální zabezpečení daň činit asi 75 %, ale vláda omezila její výši, která může být maximálně pět procent obrátu firmy.⁴⁸ Podle expertky na daně Lenky Rigo to je poměrně neobvyklé. *"Budou ji muset odvést nad rámec vyplacených mezd,"* pochybuje o efektu opatření. *"Vzhledem k zvýšení zatížení firem je možné, že tato nová úprava bude mít spíše opačný efekt, to znamená, že firmy budou mít tendence vyvádět své podniky do zemí s nižším daňovým zatížením,"* myslí si.

Na druhou stranu je podle ní diskutabilní, zda se něco takového firmám vyplatí. Podle médií (například francouzského deníku Les Echos nebo britské BBC) bude opatření pouze dočasné pro roky 2013 a 2014.⁴⁹

⁴⁷ BUSINESSINFO. Francie: Finanční a daňový sektor [online]. INSEE [1.10.2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/francie-financi-a-danovy-sektor-19016.html#TOP>

⁴⁸ EKONOMIKA.IDNES *Francie schválila milionářskou daň, bohatí ji začnou platit za rok* Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/francie-schvalila-superdan-pro-bohate-d8b/-eko-zahranicni.aspx?c=A131229_114835_eko-zahranicni_maq

⁴⁹ EKONOMIKA.IDNES *Milionářská daň* Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/nejvyssi-dan-v-prijmu-maji-svedove-dtk/-eko-zahranicni.aspx?c=A131230_151734_eko-zahranicni_fih

3.1.6 Daň majetková a daň z obydlí

Pokud vlastník bydlí ve svém domě, jsou tyto dvě daně uvaleny současně. Předmětem daně jsou domy, které nejsou využívány k podnikání. Částka daně vychází z nájemní hodnoty.

Daň z obydlí

Tuto daň platí obyvatel domu k 1. lednu daného roku. Pokud je to majitelův druhý domov nebo jej 1. ledna fyzicky neobývá, musí daň zaplatit. Pro splatnost daně je důležité, zda je nemovitost obyvatelná. V případě, že poplatník pronajímá nemovitost a sám ji obývá pouze pár týdnů v roce, může být osvobozena od daně z obydlí. Výpočet daně je složitý a je založen na údajné hodnotě nemovitosti, kterou by dosáhla na volném trhu. Tudíž daň ve městech je vyšší než na vesnici. Z popisu daně z obydlí chápeme, že není povinnost ji platit, pokud nemovitost neobývá, ale v některých městech Francie (Paříž, Lyon, Cannes) je daň splatná i u nemovitostí dlouho neobývaných a ještě hradit penále ve výši 50% daně.

Pro tyto skupiny platí osvobození od daně, pokud je nemovitost jejich hlavním domovem:

- osoby starší 60 let,
- ovdovělé osoby bez ohledu na věk,
- invalidní osoby pobírající příspěvek,
- osoby pobírající francouzský důchod.

Aby byla tato osvobození poskytnuta, nesmí být osoba poplatníkem daně z bohatství.⁵⁰

3.1.7 Daň dědická

Tato daň se platí z celosvětového majetku zemřelého, v případě že byl rezidentem Francie.

K osvobozeným položkám patří např. umělecká díla daná státu nebo historické budovy.

3.1.8 Daň darovací

Předmětem je dar darovaný francouzským rezidentem, obdarovaný musí být také rezident.

Darování mezi nerezidenty je zdaněno jen tehdy, pokud se jedná o nemovitost na území Francie, akcie francouzských společností, movité věci a hotovost na účtech francouzských

⁵⁰ DAŇKOVÁ Pavlína, Bc. Srovnávací studie daňových soustav ČR a Francie. Brno, 2010. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra veřejné ekonomie.

bank. Poplatníkem daně je obdarovaný. Dar lze odečíst od daňového základu, a to až do výše 159 325 EUR podle stupně příbuzenského poměru či handicapu příjemce daru.

Sazby daně se shodují u daně dědické i darovací a jsou stanoveny na základě vztahu mezi dědicem a obdarovaným či zesnulým a dárce. Mezi manžely a osobami v přímé řadě je sazba progresivní od 5% do 40%. Mezi sourozenci je sazba daně 35% z prvních 24 430 EUR a 45% z přesahující částky. Mezi pokrevními příbuznými do čtvrté linie máme 55% sazbu. Pro všechny ostatní osoby funguje sazba 60%. Je-li dárce osoba od 70 do 80 let, uplatní slevu 30 %, nad 80 let uplatní slevu 50 %. U daně dědické fungují následující osvobození: až 75% hodnota aktiv souvisejících s lesním hospodářstvím, umělecká díla daná státu, historické budovy sloužící veřejnosti.⁵¹

3.1.9 Daň z čistého bohatství (impôt sur la grande fortune)

Pokud hodnota vlastněného majetku po odečtení všech závazků dosahuje k 1. lednu zdaňovacího období větší částky než 800 000 EUR, musí poplatník zaplatit tzv. daň z bohatství. Sazba daně je progresivní od 0,55 % (v pásmu 800 000 EUR – 1 310 000 EUR) až 1,80 % (hodnota majetku nad 16 790 000 EUR). Prvotním účelem této daně bylo zamezit vývozu majetku z Francie, ale v závěru však dochází ke snižování majetku rodin (investováním mimo Francii) tak, aby daň byla co nejmenší.⁵²

3.2 Nepřímé daně

Nepřímou daň platíme prostřednictvím zvýšené ceny, ne přímo z důchodu. Patří sem daň z přidané hodnoty, daně spotřební a ekologické daně.

3.2.1 DPH (taxe sur la valeur ajoutée)

Francie je první evropskou zemí, která tuto daň zavedla. Daň z přidané hodnoty neboli DPH obchodní společnosti přijímají při prodeji a platí při nákupu. Konečný zákazník je poplatníkem daně. Základní sazba daně je 19,6 % a vztahuje se na zboží a služby, mezi-sazba 7% na restaurační služby, ubytování, přepravu, renovační služby, kina, výstavy, dále existuje

⁵¹ ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 254

⁵² ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 254

snížená sazba 5,5% na potraviny nebo knihy. Ve Francii mají i speciální sazbu 2,1% na periodika a léky proplácené zdravotní pojišťovnou.⁵³

Podnikatelé, jejichž obrat nepřekročil 80 000 EUR (u zboží) nebo 32 000 EUR (u služeb) nejsou povinni se registrovat k dani, tudíž jsou od daně osvobozeni.⁵⁴

Výjimky osvobozené od daně:

- pedagogické činnosti,
- lékařské a zdravotnické služby,
- neziskové práce,
- zahraniční obchod,
- mořský rybolov,
- pronájem prázdných budov i zařízených bytů.⁵⁵

Ve Francii existují dvě podoby plateb DPH. Způsob platby pak nelze měnit po dobu dvou let.

Režim RN - reálný normální režim. V tomto režimu se každý měsíc odesílá vyplněný formulář s vypočítaným DPH z předchozího měsíce. Pokud je daň nižší než 4 000 EUR, prohlášení se může podávat jednou za čtvrt roku.

Režim RSI - reálný zjednodušený režim. V rámci tohoto režimu je povinnost platit zálohu čtyřikrát ročně. Data plateb se každý rok mění, doporučuje se je sledovat. Na konci roku se podává přiznání, kde se uvádí daňová aktivita za poslední kalendářní rok. Z této bude následovně spočítána výše záloh pro následující rok.⁵⁶

3.2.2 Spotřební daně

Pivo má ve Francii dvě sazby. Tou první je standardní sazba 2.6 EUR na hektolitr / stupeň alkoholu v hotovém výrobku. Snížené sazby jsou za 10 000 hektolitrů 1,3 EUR na hl / stupeň alkoholu v hotovém výrobku, za méně než 50 000 hl je sazba 1,56 EUR / stupeň alkoholu v hotovém výrobku, méně než 200 000 hektolitrů má sazbu 1,95 EUR / stupeň alkoholu v hotovém výrobku. Víno má sazbu 3.6 EUR za tiché víno a 8,9 za perlivé víno. Lih má ve Francii sazbu 1450 EUR na hektolitr čistého alkoholu. Cigarety jsou zdaněny 15.97 EUR na

⁵³ VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Daňový systém Francie 2013* str. 40

⁵⁴ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 254

⁵⁵ DAŇKOVÁ Pavlína, Bc. Srovnávací studie daňových soustav ČR a Francie. Brno, 2010. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra veřejné ekonomie. Str. 64, 65

⁵⁶ MZV *Daň z přidané hodnoty*. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/paris/cz/obchod_a_ekonomika/obchod_a_podnikani_ve_francii/dane/index.html

1000 kusů cigaret. Benzinová sazba činí u olovnatého benzínu 639,6 EUR na 1000 litrů benzínu a 606,90 EUR na 1000 litrů benzínu u bezolovnatého benzínu.⁵⁷

3.2.3 Daň z firemních vozidel

Ve Francii se tato daň zařazuje k nepřímým daním, podle klasifikace dle OECD. Daň z firemních vozidel (*taxe sur le voitures de sociétés*) se vypočítává jednou ročně. Ve Francii se tato daň týká pouze společností vlastnících automobily, které jsou používány vedením a zaměstnanci podniku. Výpočet daně závisí na celkovém počtu automobilů v dané společnosti a výkonu motoru. Automobily snižující míru znečištění jsou daňově zvýhodněny (automobily na elektrický pohon jsou zcela zproštěny od daně). Vozidla určená k prodeji nebo k provozování taxislužby nejsou předmětem daně z firemních vozidel. Ve Francii existuje i daň na nákladní automobily (*taxe sur le véhicules routiers*) a daň, která se vztahuje na vozidla určená výhradně k podnikání (*vignette automobile*). Výnosy z těchto dvou daní jsou ale výnosy příslušného departmentu a každý z nich si volí výšku daně sám. Soukromá vozidla jsou ve Francii zdaňována tzv. mýtným (*péage*), které platí všichni účastníci dálničního provozu.⁵⁸

3.3 Místní daně

Místní daně jsou nejstarší složkou francouzské daňové soustavy. Daňový základ těchto daní je provázán s tzv. „katastrální nájemnou hodnotou“ (*valeur locative cadastrale*).

Tato hodnota nepředstavuje normální tržní hodnotu pronájmu nemovitostí, ale pouze teoretický výnos z vlastnictví, který je určen správními úřady.

Jak už bylo řečeno, místní daně jsou čtyři základní: daň obchodní, učňovská daň, daň na odborný výcvik a výstavbová daň. Další místní daní je daň z nemovitostí.⁵⁹

⁵⁷ CFE-EUTAX *Excise duties in France* Dostupné z: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/excise-duties/france>

⁵⁸ SCHRECKOVÁ, Adéla. *Specifika francouzského přímého zdanění a jeho terminologické aspekty*. 2012. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů

⁵⁹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Daňový systém ve Francii: Sborník z konference 2010 - Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/> str. 7

3.3.1 Daň obchodní (taxe professionnelle)

Tato daň se odvíjí od roční nájemní hodnoty užívaných obchodních a průmyslových budov a zařízení. Vybírá se ročně a sazby se liší podle jednotlivých municipalit. Je stanovena maximální hranice odvodu, a to ve výši 3,5% přidané hodnoty vyprodukované společností v daném roce.⁶⁰

3.3.2 Učňovská daň

Touto daní rozumíme daň na podporu odborného vzdělání a slouží k financování nákladů na profesní rozvoj a vzdělání budoucích spolupracovníků. 52% prostředků této daně je odváděno na vzdělávání učňů a 48% na jiné profesní účely (např. vysokoškolské ekonomické vzdělání nebo stáže v podnicích).

Učňovská daň se vztahuje na tyto podniky:

- podniky, které mají alespoň jednoho zaměstnance,
- podniky, které jsou podrobeny dani z příjmů právnických osob nebo dani z příjmů fyzických osob ze zisků z podnikatelské činnosti.

Daňovým základem je úhrn mezd. Sazba daně je 0,5% z ročních mzdových nákladů a u podniků s více jak 250 zaměstnanci se sazba zvyšuje na 0,6%. Zvýšená sazba 0,6% platí také pro podniky, jejichž průměrný roční počet zaměstnaných studentů (získávajících praxi) nedosáhl hranice 3% všech zaměstnanců podniku. Daňová úleva se vztahuje na náklady odborného vedení učňů a její strop je 4% z vypočtené daně.⁶¹

3.3.3 Daň na odborný výcvik

Pokud mají zaměstnavatelé více jak 10 zaměstnanců, jsou povinni odvádět 1,6 % z mezd do fondu odborného výcviku zaměstnanců.

⁶⁰ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Daňový systém ve Francii: Sborník z konference 2010 - Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/> str. 8

⁶¹ SCHRECKOVÁ, Adéla. *Specifika francouzského přímého zdanění a jeho terminologické aspekty*. 2012. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů

3.3.4 Výstavbová daň

0.45 % mezd odvádí ti zaměstnavatelé, kteří mají více jak 10 zaměstnanců, a to na výstavbu rodinných domů.

3.3.5 Daň ze zastavěných pozemků

Tato daň se platí ze všech zastavěných pozemků na území Francie. Výjimkou jsou objekty, které jsou předmětem trvalých osvobození (veřejné majetky nebo stavby sloužící zemědělské výrobě) a přechodných osvobození (majetky určené k podpoře rozvoje trhu s nemovitostmi).

Daní ze zastavěných pozemků jsou zdaněny „všechny stavby pevně spojené se zemí a vykazující znaky opravdové stavby“. Základ daně je 50 % katastrální nájemné hodnoty. Daň je placena vždy k 1. lednu zdaňovacího roku. Sazbu daně určuje zastupitelstvo příslušné územní samosprávy. Občané starší 75 let a zdravotně postižení lidé jsou od této daně osvobozeni a osvobození se vztahuje pouze na jejich „hlavní bydliště“.

3.3.6 Daň z nezastavěných pozemků

Touto daní je postihnuta držba nezastavěných pozemků všeho druhu na území Francie. Stejně jako u daně ze zastavěných pozemků mohou být pozemky předmětem osvobození trvalého (veřejné majetky) či přechodného (majetky sloužící k podpoře zemědělství a zalesňování).

Vlastník pozemku je povinen platit k 1. lednu částku vypočtenou ze základu daně, který je stanoven na 80 % katastrální nájemné hodnoty. Sazbu daně opět stanovuje zastupitelstvo územní samosprávy.⁶²

3.4 Nemovité věci

Klasická daň z převodu nemovitostí ve Francii není, ale existuje tzv. registrační povinnost, které podléhá prodej budov. První prodeje budov jsou osvobozeny za podmínky, že k prodeji dojde ve lhůtě pěti let od dokončení stavby. Základem této daně je prodejní cena a poplatky spojené s prodejem. Pokud by byla tržní cena větší než prodejní, je základem daně cena tržní. Sazba daně se skládá ze čtyř částí: 1. Část pro department, kterou si volí zastupitelstvo

⁶² PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Daňový systém ve Francii: Sborník z konference 2010 - Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/> str. 8, 9

v rozsahu 1-3,6 %, přičemž zastupitelstva obvykle používají maximální sazbu. 2. Místní daň 1,2 %. 3. Poplatek na náklady s výběrem části pro department 2,5 %. 4. Státní taxa 0,2 %. ⁶³

⁶³ KAPOUNOVÁ Lucie. Komparace majetkových daní v EU. Brno, 2008. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a národního hospodářství.

4. Analýza a srovnání daňových soustav

Než začneme klasicky srovnávat daňové soustavy dvou států, projdeme si i tematiku měření daňového zatížení, téma daňové koordinace, daňové aproximace, daňové harmonizace a s tím související téma mezinárodního dvojího zdanění. Nakonec se budeme věnovat samotnému srovnání České republiky a republiky Francouzské.

4.1 Měření daňového zatížení

Vhodným ukazatelem pro analýzy je tzv. daňová kvóta, která vyjadřuje podíl daňových výnosů k nominálnímu HDP v procentech. Vyšší daňová kvóta může vyvolat např. vylepšení efektivnosti výběru daní nebo naopak snížení daňového zatížení vyvolá zvýšení daňové kvóty. V České republice se daňová kvóta zvyšuje.⁶⁴

Tab. 4.1 Daňová kvóta České republiky za roky 2010 - 2013

Rok	Daňová kvóta %
2010	33,9
2011	34,4
2012	35
2013	35,5

Zdroj: KOTLÁN, Igor. Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda., vlastní úprava

Ve Francii v roce 2013 dosahovala daňová kvóta 46 %. Daňovou kvótu můžeme ještě sledovat podle kategorií, např. daně uvalené na spotřebu, daně na práci a na kapitál.⁶⁵

⁶⁴ KOTLÁN, Igor. *Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda*. 5. Vyd. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2010, str. 38

⁶⁵ KOTLÁN, Igor. *Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda*. 5. Vyd. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2010, str. 38

Tab. 4.2 Vývoj základních daňových makroekonomických ukazatelů v České republice a Francii

	2007		2008		2009	
	Česko	Francie	Česko	Francie	Česko	Francie
Daňová kvóta (%)	37,2	43,2	35,5	42,9	34,5	41,6
Podíl jednotlivých daní na HDP v %:						
Nepřímé daně	11,5	15,3	11,3	15,1	11,7	15,1
Přímé daně	9,5	11,9	8,0	11,9	7,4	10,2
Sociální pojištění	16,3	16,2	16,2	16,2	15,4	16,6
Implicitní daňové sazby v %:						
Spotřeba	22,0	19,5	21,1	19,1	21,6	18,5
Práce	41,5	41,4	39,2	41,5	36,4	41,1
Kapitál	22,2	39,1	19,8	38,1	19,3	35,6

Zdroj: ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii., vlastní úprava

4.2 Daňová koordinace, aproximace a harmonizace

Přechodem od regionálních trhů k celosvětovému trhu, neboli nástupem globalizace, dochází ke zvýšení pohybu v mezinárodním obchodě, vzniku nadnárodních společností apod. Při těchto činnostech se střetávají různé daňové systémy zemí, které se vyvíjely odlišně a samostatně. V tomto směru musí existovat spolupráce vlád těchto zemí, a to již jen z důvodu zamezení daňových úniků. Tato spolupráce je prvním krokem ke sbližování daňových systémů zemí.⁶⁶ Podle hloubky sladění jednotlivých daňových systémů dělíme mezinárodní spolupráci na tyto stupně:

- daňová koordinace,
- daňová aproximace,
- daňová harmonizace.⁶⁷

⁶⁶ ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 26

⁶⁷ ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 27

Daňová koordinace

V rámci procesu daňové koordinace jsou uzavírány dohody s cílem omezení škodlivé daňové konkurence a zamezení praní špinavých peněz. Typickým výsledkem daňové koordinace jsou smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Daňová koordinace je využívána nejen v rámci Evropské Unie, ale i v jiných seskupeních jako např. OECD.⁶⁸

Daňová harmonizace

Sladování daňových systémů má za úkol daňová harmonizace. Ta se týká nejen konstrukcí daní, ale i jejich administrativy, např. inkaso daně nebo povinnosti plátce.

Harmonizace probíhá ve třech fázích:

- určení daně, která má být harmonizována,
- harmonizace daňového základu,
- harmonizace daňové sazby.⁶⁹

Harmonizaci můžeme také rozlišovat na pozitivní harmonizaci a negativní harmonizaci.

Pozitivní harmonizace – sbližování daňových systémů prostřednictvím směrnic, nařízení apod. Dosažení stejných pravidel ve všech státech je pro harmonizaci přínosem. Úskalím tohoto postupu je ale podmínka jednomyslného přijetí členských států.

Negativní harmonizace – členské státy přijímají individuální opatření daňové judikatury ESD a to znamená, že se nevytváří jednotná pravidla pro všechny státy.⁷⁰

Harmonizace nepřímých daní

Pro společný trh je harmonizace nepřímých daní velice důležitá. Zejména pro volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Nutnost použití jednotného typu daně na sebe nenechala dlouho čekat a Francie začala používat nový systém daně ze spotřeby – daň z přidané hodnoty. V dalších letech se připojovaly ostatní státy.⁷¹

⁶⁸ ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 28

⁶⁹ ŠIROKÝ, Jan. Daně v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 29

⁷⁰ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 13

⁷¹ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 40

Harmonizace spotřebních daní

Selektivní spotřební daně neboli akcízy mají na rozdíl od daně z přidané hodnoty velmi dlouhou historickou tradici. Důvodem pro uvalení spotřebních daní je samozřejmě jejich výnos, ale také snaha odradit občany od spotřeby výrobků, které poškozují zdraví nebo životní prostředí.

Harmonizační proces měl za cíl zabránit zvýhodňování domácích výrobků nižšími nebo nulovými sazbami daně.

Zásadní změnu přinesl rok 1992, když byly přijaty směrnice v oblasti akcízů. Základním předpisem je horizontální směrnice, která vymezila okruh předmětu spotřebních daní na alkoholické nápoje, tabákové výrobky a minerální oleje a umožňuje zdanění na základě principu země určení (v zemi konečné spotřeby).

Na tuto směrnici navazují tzv. strukturální direktivy pro jednotlivé komodity. Směrnice na úpravu zdanění minerálních olejů rozdělila jednotlivé druhy olejů podle Jednotného celního sazebníku. Způsob stanovení daňového základu a minimální výši sazeb u alkoholu a alkoholických nápojů upravuje směrnice z roku 1992.

Harmonizaci daní uvalovaných na alkohol a alkoholické nápoje významně ovlivnily rozdíly v názorech členských států dané typem národní produkce a národních tradic. Například u vína je po dlouhých jednáních stanovena minimální sazba na nulové hodnotě. Je to dáno tím, že u států jako Francie, Itálie nebo Španělsko je spotřeba vína považována za běžný standard a naopak v severských státech je víno řazeno k luxusní spotřebě. Vysoká míra zdanění je tedy typická pro skandinávské země, ale také Irsko a Velkou Británii.

Původním cílem harmonizace bylo sjednocení selektivních spotřebních daní, ale v průběhu vývoje se ukázala tato snaha prozatím nereálná a tak je harmonizace založena na stanovení minimálních sazeb.⁷²

Harmonizace ekologických daní

Ekologické daňové reformy zvyšují daňové zatížení výroby nebo spotřeby ekologicky nepříznivých statků, aby motivovaly poplatníky k ekologicky šetrnému chování. Jedním z cílů

⁷² LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 70, 71, 77, 79

Směrnice z roku 2003 je snaha ochránit vnitřní trh prostřednictvím minimálních sazeb, které sníží rozdíly mezi daněmi na energii mezi členskými státy.

Hodnota minimální sazby je stanovena ne energetickém obsahu výrobku a podle účelu jeho využití. Neřadí se sem pohonné hmoty a teplo na výstupu.⁷³

Tab. 4.3 Minimální sazby pohonných hmot

	1. 1. 2010	Zemědělství, lesnictvím zahradnictví, rybolov, stavebnictví, veřejná doprava
Olovnatý benzin	421 EUR/1000 litrů	
Bezolvnatý benzin	359 EUR/1000 litrů	
Motorová nafta	330 EUR/1000 litrů	21 EUR/1000 litrů
Petrolej	330 EUR/1000 litrů	21 EUR/1000 litrů
LPG (zkapalněný plyn)	125 EUR/1000 kg	41 EUR/1000 kg
Zemní plyn	2,6 EUR/gigajoule	0,3 EUR/gigajoule

Zdroj: Směrnice 2003/96/ES

Harmonizace zdanění provozu motorových vozidel

Podle OECD jsou daně z motorových vozidel řazeny k daním ze spotřeby, naopak podle Mezinárodního měnového fondu a v České republice je daň silniční řazena k daním majetkovým. V Evropské unii jsou uvalovány daně pravidelné (roční za provoz vozidla, spotřební daně na pohonné hmoty) a jednorázové (při registraci vozidla). V tomto zdanění jsou mezi členskými zeměmi velké rozdíly. Mezi státy s vysokým daňovým zatížením patří zejména Dánsko, Malta, Kypr, Nizozemí, Finsko a Irsko. Tyto rozdíly vedly ke schválení transformace jednorázových registračních daní na roční pravidelné daně. Cílem je zakotvení jednotných pravidel pro zdaňování motorových vozidel. Mělo by dojít k lepšímu fungování vnitřního trhu, přibližování cen vozidel v členských zemích a konkurenceschopnosti automobilového průmyslu v Evropě.

Podle směrnice z roku 2006 je předmětem zdanění každé motorové vozidlo, které je určeno nebo používáno výlučně k silniční přepravě zboží a jejich maximální hmotnost je více než 3,5 tuny.⁷⁴

⁷³ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 82, 83

⁷⁴ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 88, 90

Harmonizace a koordinace přímých daní

Podle daňové teorie k přímým daním řadíme daně důchodové (daň z příjmů korporací, osobní důchodové daně) a daně majetkové (daň z nemovitostí, daně z bohatství, daně převodové). K této skupině bývají také řazeny příspěvky na sociální zabezpečení. Přímé daně vyžadují harmonizaci proto, že mohou ovlivňovat svobodu pohybu zboží a služeb.

Legislativy členských zemí musí respektovat fundamentální svobody: svobodu pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu.⁷⁵

Korporátní daně

V průběhu poslední dekády dochází ke snižování sazeb daně ze zisku korporací ve všech zemích Evropské unie. Sazby daně klesají, neboť se prokazuje, že země s nízkou sazbou přitahují kapitál. Kapitál se vlády snaží přilákat pomocí daňových úlev. Snižováním sazeb řada zemí dosahuje psychologického efektu zvýšení atraktivity pro investory. Po zavedení eura došlo k minimalizaci rizik spojených s pohybem měnových kurzů a ke zvýšení daňové konkurence v zemích Evropské unie. Některé původní země Evropské unie chtějí korporátní daně zharmonizovat, ale pokud by se sazby sjednotily na některé z vysokých sazeb, začaly by se evropské firmy přesouvat za hranice Evropské unie.⁷⁶

Osobní důchodové daně

Struktura těchto daní je velice různorodá a silně odráží tradice jednotlivých členských zemí Evropské unie. Země se liší v zohledňování sociálních podmínek jako je rodinná situace, počet vyživovaných dětí, věk nebo invalidita a používají formu odpočtů nebo slev na dani. Velké odlišnosti nalezneme také v osvobození a sazbách daní. Většina zemí používá klouzavě progresivní zdanění, ale některé z nových členských zemí uplatňují lineární sazbu daně.⁷⁷

⁷⁵ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 92, 93

⁷⁶ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 117, 120, 123

⁷⁷ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 124

Majetkové daně

V rámci Evropské unie většina majetkových daní nepodléhá žádným harmonizačním opatřením. V současné době je vhodná ke koordinaci oblast daní dědických a pozůstalostních.⁷⁸

Aproximace

Termín aproximace znamená směr daňové spolupráce, přičemž cílem aproximace daňových systémů je přiblížení se k sobě navzájem. Existují však také silné tlaky zastánců daňové konkurence, kteří tvrdí, že harmonizace musí mít své limity. Překročení těchto limitů by znamenalo neefektivnost celého systému a zbytečně vynaložené prostředky.

Potencionální přínosy daňové konkurence a daňové harmonizace.

KONKURENCE

- Ekonomický stimul soutěže.
- Úspory ve veřejných rozpočtech.
- Možnost vzniku nových a předávání dobrých praxí.

KOORDINACE, HARMONIZACE

- Veřejné projekty a programy.
- Omezení daňových úniků a účinků škodlivé konkurence.
- Precizace sdílených principů.⁷⁹

4.3 Mezinárodní dvojí zdanění

Mezi Českou republikou a Francií existuje platná smlouva o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu. Tato smlouva je platná ode dne 1. 7. 2005 a je uvedena ve Sbírce mezinárodních smluv (79/2005 Sb. m. s.). Dodržování daňových smluv je zakotveno přímo v Zákoně o daních z příjmů. Dvojím zdaněním rozumíme, že jeden předmět daně (příjem nebo majetek) je více než jednou zdaněn stejnou nebo podobnou daní. Dvojí zdanění dělíme na vnitrostátní a mezinárodní.

⁷⁸ LÁCHOVÁ, Lenka. Daňové systémy v globálním světě. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, str. 126

⁷⁹ ŠIROKÝ, Jan. Daň v Evropské unii. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, str. 30

Vnitrostátní dvojí zdanění vzniká uvnitř jednoho státu. V České republice je toto dvojí zdanění zakázáno zákonem.

Mezinárodní dvojí zdanění vzniká, pokud rezident jednoho státu pobírá příjmy v jiném státě. Může se tedy stát, že příjem bude podléhat zdanění obou států.

Důsledkem mezinárodního dvojího zdanění jsou vyhýbání se daňové povinnosti nebo daňové úniky, ke kterým se používají tzv. daňové ráje, mezi něž patří i Monako ležící na pobřeží Francie. Zatímco daňový únik znamená porušení zákona, vyhýbání se daňové povinnosti je možnost obrátně využít toho, co zákon nabízí.

Podle knihy Mezinárodní dvojí zdanění (2012, s. 17) je pro daňové ráje charakteristické:

- nízké, popřípadě nulové daňové zatížení,
- snadná dopravní dostupnost,
- dobré bankovní služby,
- dobří právníci, kteří pomohou založit pobočku v daňové oáze,
- ochrana daňového tajemství,
- liberální podnikové zákony, podle nichž je jednoduché založit společnost,
- politická stabilita,
- záruky proti vyvlastnění nebo znárodnění,
- výhodné geografické zázemí.⁸⁰

4.3.1 Opatření k zamezení dvojího zdanění

Existuje celá řada opatření, které lze obecně rozdělit: vnitrostátní, dvoustranná a mnohostranná.

Vnitrostátní opatření zamezuje dvojímu zdanění tak, že rezidentům umožní započítat daň, kterou již zaplatili v jiném státě nebo už zdaněné příjmy od daně osvobodí.

U dvoustranných opatření se jedná o smlouvy o zamezení dvojího zdanění mezi dvěma státy z hlediska daní z příjmu a majetku. K datu 1. 1. 2012 má Česká republika smlouvu již se 78 státy. OSN, OECD nebo Evropská unie vydávají tzv. mnohostranné opatření, které platí pro všechny členy. V rámci EU je to několik direktiv týkajících se zdanění mezinárodních operací.⁸¹

⁸⁰ RYLOVÁ, Zuzana. Mezinárodní dvojí zdanění 2012. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, str. 12,14,33

⁸¹ RYLOVÁ, Zuzana. Mezinárodní dvojí zdanění 2012. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, str. 20,21

4.3.2 Způsoby vybírání daně z příjmů

Příjmy pocházející ze **zdrojů v České republice** se zdaňují různě a daň lze vybrat těmito třemi způsoby: srážkou podle zvláštní sazby daně, na podkladě daňového přiznání nebo zálohami na daň z příjmů ze závislé činnosti.

Příjmy ze **zdrojů v zahraničí** lze zdanit pouze prostřednictvím daňového přiznání. *Zatímco příjmy, z nichž se v České republice vybírá daň srážkou podle zvláštní sazby daně, se již do základu daně v daňovém přiznání nezahrnují a daňová povinnost se považuje srážkou ve správné výši za splněnou, obdobné příjmy ze zahraničí, které byly srážkou zdaněny v zahraničí, se do základu daně v daňovém přiznání zahrnou.* (Rylová, 2012).⁸²

4.4 Srovnání daňových soustav

V předchozích kapitolách mé práce byly popsány dvě daňové soustavy a cílem této kapitoly a mé bakalářské práce je právě porovnání těchto daňových soustav.

Srovnání složitosti daňových soustav

Světová banka ve spolupráci s PricewaterhouseCoopers každoročně sestavuje žebříček složitosti daňových soustav jednotlivých zemí. Mezi kritéria, podle kterých světová banka složitost hodnotí, patří daňové zatížení, časová náročnost a počet plateb.

Pro **daňové zatížení** se počítá celkové daňové zatížení společnosti (středně velké). Započítávají se všechny placené daně (na federální, státní či místní úrovni), a proto výši daňové povinnosti neovlivňuje pouze daň z příjmů právnických osob, ale také další daně placené společnostmi, jako je DPH, sociální a zdravotní pojištění, silniční daň, daň z převodu nemovitostí, daň z kapitálových výnosů apod.

Tab. 4.4 Daňové zatížení

Stát	Profit taxes (Daň ze zisku)	Labour taxes (SP a ZP)	Other taxes (Ostatní daně)	celkem
Česká republika	7,7 %	38,4 %	2,0 %	48,1 %
Francie	8,7 %	51,7 %	4,3 %	67,7 %

Zdroj: The Worldbank – Doing business

⁸² RYLOVÁ, Zuzana. *Mezinárodní dvojí zdanění 2012*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, str. 55

Časová náročnost se soustředí na časovou náročnost spojenou s administrativou a vyplněním všech potřebných přiznání, tiskopisů a formulářů. Měří se, kolik času zabere vyplnění a splnění všech daňových povinností, čím kratší doba, tím samozřejmě lépe.

Tab. 4.5 Časová náročnost

	Corporate income taxes (Daň z příjmu PO)	Labour taxes (SP a ZP)	Consumption taxes (Spotřební daně)	celkem
Česká republika	94 h/ rok	217 h/ rok	102 h/ rok	413 h/ rok
Francie	26 h/ rok	80 h/ rok	26 h/ rok	132 h/ rok

Zdroj: The Worldbank – Doing business

Počet plateb udává, kolik různých daní musí střední společnost během roku zaplatit.

Tab. 4.6 Počet plateb

Stát	Profit taxes (Daň ze zisku)	Labour taxes (SP a ZP)	Other taxes (Ostatní daně)	celkem
Česká republika	1	2	5	8
Francie	1	2	4	7

Zdroj: The Worldbank – Doing business

Z tabulky 4.4 je zřejmé, že Francie má vyšší daňové zatížení než Česká republika, a to o necelých 19 %. Složitost daňové soustavy vynikne v časové náročnosti ČR. Celkem administrativě Češi věnují 413 hodin ročně. Nejvíce času (217 hodin za rok) středním podnikům zabere agenda spojená s odvodem sociálního a zdravotního pojištění. Česko totiž patří mezi několik málo zemí, kde zaměstnavatelé zvlášť odvádí sociální a zdravotní pojištění. V počtu plateb během roku se tyto dva státy nijak zvlášť neliší.

V celosvětovém žebříčku se Francie umístila na 52. místě a Česká republika na celkovém 122. místě.

4.4.1 Srovnání České republiky a Francie z hlediska přímých daní

Nevýznamnější je rozdíl ve zdanění fyzických osob. Zatímco v České republice je daň z příjmů fyzických osob uvalena na osobu, ve Francii se zdaňují příjmy celé domácnosti. Do zdanění domácnosti ve Francii zahrnují i příjmy studentů neboli dětí od 18 do 25 let. Zdanění

fyzických osob je ve Francii klouzavě progresivní a existuje zde pět sazeb na rozdíl od českého lineárního zdanění. Rozdíly vidíme také v odčitatelných položkách, když si poplatníci ve Francii můžou odečíst například odměny za práci přesčas nebo odstupné. Odčitatelnou položkou stejnou v obou státech jsou dary. Ve Francii jsou kvůli snížení daňového zatížení zavedeny tzv. rodinné koeficienty, které v České republice neznáme. V případě slev na dani se oba státy shodnou ve slevě na dítě.

Nyní provedeme velmi zjednodušené srovnání platby daně z příjmů fyzických osob u dvou plátců s průměrnou mzdou za rok 2013. Oba poplatníci si uplatní slevu na 1 nezaopatřené dítě. Francouzský občan žije v domácnosti pouze s nezaopatřeným dítětem (vdovec). Pro zjednodušení výpočtů jsou použity zaokrouhlené částky, vč. kurzu eura, který je uveden ve výši 26 Kč.

Tab. 4.7 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Česká republika	výpočet	Francie	výpočet
Základ daně	300 421 Kč	Souhrn čistých příjmů všech členů domácnosti	11 555 EUR
Zaokrouhlený základ daně	300 400 Kč	Odčitatelné položky (sleva na dítě)	5 729 EUR
Sazba daně (15%) = daň před slevami	45 060 Kč	Zdanitelný příjem	5 826 EUR
Základní sleva na poplatníka	24 840 Kč	: koeficient 2,5 = Zdanitelný příjem na osobu	2 330 EUR
Daň po uplatnění slev	20 220 Kč	Sazba daně (5,5%) = daň z části důchodu	128 EUR
Sleva na dítě	13 404 Kč	* koeficient = hrubá daň	320 EUR
Daň	6 816 Kč	Daň	320 EUR
Daň v EUR	262 EUR	Daň v Kč	8 320 Kč

Zdroj: autorka

Zjistili jsme, že v případě stejného základu daně nám vychází rozdílná daň. Francouzská daňová povinnost je 8 320 Kč, tedy o 1 504 Kč více než částka 6 816 Kč, kterou zaplatí občan v České republice.

Daňové zatížení zisků z korporací vidíme výhodněji ve Francii pouze v rozhodnutí, jakou daň použijeme, jelikož většina společností si může zvolit místo této daně daň z příjmů fyzických osob. Pokud ale patří ke společnostem, pro které je daň povinná, platí sazba 33 a 1/3 % a to je oproti České republice s 19 % vyšší zdanění. Společnosti ve Francii musejí také sledovat výši svého obrátu, jelikož společnosti, které mají vyšší obrát než 15 000 000 EUR, jsou povinny hradit tzv. minimální daň.

V případě nemovitostí máme v České republice daň ze staveb a jednotek, ve Francii je to daň z obydlí. Společným faktorem těchto daní je, že poplatníkem je vlastník nemovitosti. Výpočty těchto daní jsou v obou zemích velice složité, a zatímco v České republice je základem výpočtu výměra podlahové plochy, ve Francii je výpočet založen na údajné hodnotě nemovitosti.

Daň dědická a daň darovací už existuje pouze ve Francii. V České republice byly obě tyto daně k 1. 1. 2014 přesunuty pod daň z příjmů. Ve Francii se tyto příjmy zdaňují progresivně, shodují se u daně dědické i darovací a jsou stanoveny na základě vztahu mezi dědicem a obdarovaným či zesnulým a dárce. V České republice daň dědická zanikla úplně a podle zákona o daních z příjmu jsou tyto příjmy od daně osvobozeny. Zato daň darovací se ustálila na 15 procentech.

Ke zdanění vozidel je v Česku zavedena silniční daň, která platí pro vozidla používána k podnikání. Ve Francii jsou pro vozidla stanoveny řekněme tři druhy daní. Daň z firemních vozidel, daň na nákladní automobily a daň, která je podobná české silniční dani a vztahuje se pouze na vozidla využívána k podnikání. Francouzská daň z firemních vozidel putuje stejně jako naše silniční daň do státního rozpočtu. Ostatní dvě francouzské daně jsou výnosy departmentů.

Některé daně jsou si v účelu podobné, ale rozdílné v náplni zdanění. Ve Francii je touto daní daň z čistého bohatství naproti české solidární dani. Pokud ve Francii hodnota vlastněného majetku dosáhne větší částky než 800 000 EUR, musí poplatník zaplatit daň z bohatství. Sazba je od 0,55 % do 1,80 %. Solidární daň platí poplatník, který překročí 48 násobek průměrné mzdy a sazba činí 7 % z rozdílu mezi příjmem a 48 násobkem průměrné mzdy.

Tab. 4.8 Výpočet daňové povinnosti

Česká republika	Francie
Minimální mzda (rok 2013) = 26 637 Kč	euro = 26 Kč (zaokrouhleně)
→ $48 * 26\,637 = 1\,278\,576$ Kč	→ $800\,000 \text{ EUR} = 20\,800\,000$ Kč
Příjem (hrubá mzda) = 20 000	→ $0,55 * 20\,800\,000 = \mathbf{11\,440\,000 \text{ Kč}}$
Rozdíl $1\,278\,576 - 20\,000 = 1\,258\,576$ Kč	
$0,07 * 1\,258\,576 = \mathbf{88\,100 \text{ Kč}}$	

Zdroj: autorka

4.4.2 Srovnání České republiky a Francie z hlediska nepřímých daní

U daně z přidané hodnoty sledujeme pouze rozdíl ve výši sazeb, kdy Česká republika má jedno z vyšších zdanění a Francie díky super snížené sazbě jedno z nejnižších. Sazby v ČR jsou dvě, základní sazba ve výši 21 % a snížená 15 %. Naproti tomu má Francie čtyři sazby, základní 19,6 %, mezi-sazba 7 %, dále existuje snížená sazba 5,5 % a speciální super snížená sazba 2,1 %.

Tab. 4.9 Sazby daně z přidané hodnoty v ČR a ve Francii

Nákup	Česká republika	Francie
potraviny	Snížená sazba = 15 %	Snížená sazba = 5,5 %
jídlo v restauraci	Základní sazba = 21 %	Mezi - sazba = 7 %
léky - antibiotika	Snížená sazba = 15 %	Super snížená sazba = 2,1 %
kino	Základní sazba = 21 %	Mezi – sazba = 7 %
knihy	Snížená sazba = 15 %	Snížená sazba = 5,5 %

Zdroj: autorka

Nejlépe jdou vidět rozdíly v této tabulce, kde jsem uvedla nejčastější nákupy a jejich sazby daně z přidané hodnoty v České republice v porovnání s Francií. Základní sazba se vztahuje pouze na nákup zboží a služeb, tudíž obyčejní občané jsou ve všech ostatních oblastech zvýhodněni.

Dále bychom se chtěli zaměřit na srovnání spotřebních daní, a to nejen ve Francii a České republice, ale i v souvislosti s Evropskou unií. V tabulce je použit kurz eura 27,450 podle ČNB k 18. 4. 2014.

Tab. 4.10 Srovnání spotřebních daní

	Francie		Česká republika	
	euro	přepočet na Kč	Kč	přepočet na euro
Bezolovnatý benzín	606,9 EUR / 1000 l	16 659 Kč / 1000 l	12 840 Kč / 1000 l	467,8 EUR / 1000 l
Olovnatý benzín	639,6 EUR / 1000 l	17 557 Kč / 1000 l	13 710 Kč / 1000 l	499,5 EUR / 1000 l
cigarety*	15,97 EUR na 1000 ks cigaret	438,4 Kč na 1000 ks cigaret	1 190 Kč na 1000 ks cigaret	43,35 EUR na 1000 ks cigaret
Pivo (zákl.sazba)	2,6 EUR na hl / stupeň alkoholu v hotovém výrobku	71,37 Kč na hl / stupeň alkoholu v hotovém výrobku	32,00 Kč / hl za každé celé procento extraktu původní mladiny	1,17 EUR / hl za každé celé procento extraktu původní mladiny
Víno - tiché - šumivé	3,6 EUR na hl	98,8 Kč na hl	0 Kč na hl	0 EUR na hl
	8,9 EUR na hl	244,3 Kč na hl	2340 Kč na hl	85,2 EUR na hl
líh	1 450 EUR na hl čistého alkoholu	39 803 Kč na hl čistého alkoholu	28 500 Kč / hl etanolu	1 038 EUR / hl etanolu

zdroj: autorka

*pouze jednotkový akcíz, nejedná se o celkové zdanění. (Celkové zdanění cigaret je ve Francii 80,39 % a v České republice činí 79,49 %.)⁸³

Podle tabulky 4.10 se zdá, že v České republice je zdanění spotřebních daní výhodnější. Pokud ale víme, v jaké výši se pohybují průměrné mzdy v obou státech, je to spíše zarážející. Ve Francii byla v roce 2013 průměrná mzda 65 800 Kč měsíčně. V České republice je to 24 626 Kč měsíčně. V tomto případě se nižší zdanění jeví logické, nikoliv výhodnější.

⁸³ TN NOVA *Srovnání platů v Evropě* [online]. [28.2.2013] Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/na-vasi-strane/chcete-si-vydelat-vyrazte-do-lucemburska-a-vyhnete-se-bulharsku-seznam.html>

Srovnávat s Evropskou unií budeme pouze v evropské měně.

Tab. 4.11 Minimální sazby spotřebních daní stanoveny Evropskou unií

	Evropská unie	Francie	Česká republika
Bezolovnatý benzín	359 EUR / 1000 litrů	606,9 EUR / 1000 l	467,8 EUR / 1000 l
Olovnatý benzín	421 EUR / 1000 litrů	639,6 EUR / 1000 l	499,5 EUR / 1000 l
Cigarety celkem	57 %	80,39 %	79,49 %
Pivo (zákl.sazba)	0,748 EUR na hl / stupeň alkoholu	2,6 EUR na hl / stupeň alkoholu v hotovém výrobku	1,17 EUR / hl za každé celé procento extraktu původní mladiny
Víno - tiché	0 EUR na hl	3,6 EUR na hl	0 Kč na hl
- šumivé	0 EUR na hl	8,9 EUR na hl	85,2 EUR na hl
líh	550 EUR / hl etanolu	1 450 EUR na hl etanolu	1 038 EUR / hl etanolu

Zdroj: autorka

Ve Francii existují takzvané místní daně, které v České republice nemáme. Jsou to daň obchodní, učňovská daň, daň na odborný výcvik a výstavbová daň.

4.5 Návrh řešení změny daňové soustavy v České republice

Nejdříve bych se chtěla dotknout tématu průměrné mzdy v České republice, jelikož toto téma je zdaňování příjmů velice blízké a v mém návrhu řešení bude hrát důležitou roli. Na průměrnou mzdu, která v roce 2013 činí 24 626 Kč měsíčně, nedosahují dvě třetiny českých zaměstnanců. Jak je to možné? Průměrnou mzdu nadhodnocují zaměstnanci s vysokými platy, tudíž když Český statistický úřad vydělí objem mzdových prostředků počtem zaměstnanců, rozdíl je na světě. 11,5 % zaměstnanců pracuje za hrubou mzdu do 12 tisíc Kč, 37 % zaměstnanců pracuje za vyšší mzdu než 25 tisíc Kč a pouze 3,4 % zaměstnanců v České republice pracuje za hrubou mzdu vyšší než 60 tisíc Kč. Příjem rodiny, která patří mezi desetinu nejlépe situovaných českých domácností, je více než pětkrát vyšší než desetiny domácností, které jsou na tom nejhůře. Tento poměr nadále stoupá a je zjištěno, že mzdu ovlivňuje nejvíce dobré vzdělání. Podle webové stránky Financeporadna.cz, lidé se základním nebo nedokončeným vzděláním, měsíčně dosahují průměrně 16 579 Kč. Nejvyšších výdělků dosahují samozřejmě lidé s vysokoškolským vzděláním, a to asi 37 215 Kč za měsíc. Nejvyšších výdělků dosahují řídící pracovníci a specialisté, u kterých se mzda pohybuje v průměru 42 293 Kč. Naopak nejnižší průměrnou mzdu ve výši 14 020 Kč - 14 483 Kč vydělávají nekvalifikovaní a pomocní pracovníci a pracovníci v prodeji.⁸⁴

V rámci řešení problému zdaňování samozřejmě nemůžeme navrhovat rapidní snížení daní, ať už jakýchkoliv, jelikož našemu již tak vysokému státnímu dluhu by něco takového rozhodně nepřispělo, ba naopak peníze by měly do státního rozpočtu plynout v daleko vyšší míře.

Daň z příjmů

Česká republika by se v rámci daně z příjmů měla inspirovat daní francouzskou. Klouzavě progresivní zdanění by, vzhledem k velkým rozdílům v příjmech obyvatelstva, vyhovovalo jak státu, tak občanům. Nemusíme zrovna zavádět nulovou daň pro nízkopříjmové domácnosti, ale zvýšení pro ty bohatší, byť o pár procent, by státu velice pomohlo. Navíc, jak už bylo zmíněno dříve, většina evropských zemí používá klouzavě progresivní zdanění v rámci osobních důchodových daní.

⁸⁴ FINANCEPORADNA [online]. [14. 4. 2014] Dostupné z: <http://www.financeporadna.cz/jake-byly-nase-prumerne-vydelky-v-roce-2013>
DUMFINANCI [online]. Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/4285-kdo-ma-prumernou-mzdu-ma-se-dobre/>
FINANCE [online]. <http://www.finance.cz/zpravy/finance/42752-co-to-je-kdyz-se-rekne-prumerna-mzda/>

Školné

Na základě již výše zmiňovaného rozboru dosahování průměrné mzdy v České republice, můj návrh zahrnuje nezavádět školné na vysokých školách. Příjem rodin s nižšími platy by nedostačoval k uspokojení potřeb vysokoškolského studenta, tudíž by nadané nezaopatřené děti často neměly možnost studia.

Daň z lihu

Vzhledem k tomu, že Česká republika je ve světovém měřítku na předních příčkách ve spotřebě alkoholu, nabízí se jako vhodné řešení také zvýšení spotřební daně na alkohol. Kdyby se totiž zvýšila daň z lihu z aktuálních 28 500 Kč na hl etanolu alespoň do výšky francouzského zdanění lihu tedy na 39 803 Kč na hl, přineslo by to do státní kasy nemalé částky.

Daň z přidané hodnoty

V minulých letech se stále spekulovalo o zvýšení DPH na jednotnou sazbu. Vláda uváděla během let 15 %, 17,5 %, dokonce i 20% sazbu daně z přidané hodnoty. Názory ekonomů na toto zvýšení se velmi liší. Můj názor je nezavádět vyšší daň. Nejdříve by se členové vlády měli zamyslet, zda jsou finanční prostředky vynakládané ze státního rozpočtu smysluplně rozděleny do příslušných odvětví, zda lze lepšími opatřeními zabránit neustálým daňovým únikům, dále nad otázkami proč státní dluh stagnuje, když vládou navržená úsporná opatření zasáhla už i tak citlivá odvětví jako jsou zdravotnictví a sociální zabezpečení občanů. Vláda, která neefektivně investuje miliardy, by se měla zaměřit spíše na snižování svých výdajů. Pokusíme se tedy zaměřit na jednu sazbu, např. zvýšení sazby DPH na 17,5 %, která má údajně začít platit v roce 2016. Z pohledu nízkopříjmových skupin toto zvýšení daně z přidané hodnoty není nejlepším rozhodnutím. Zdražení např. potravin či léků bude mít na lidi, žijící na pokraji chudoby zničující účinek. Navíc snížení vyšší sazby daně stejně nepovede ke snížení cen, tudíž občané sníží spotřebu a tím výnosy těch, kteří jsou na jejich spotřebě závislí.

Během let se daně měnily jako na běžícím páse. V roce 2012 ze snížené sazby 10 % na 14 %, základní sazba zůstala 20 %, v roce 2013 se spodní i vyšší sazba zvýšila o procento. Z pohledu podnikatele jsou tyto rychlé změny těžké. Podnikatelé nejsou schopni plánovat na delší dobu, tudíž to má velký vliv na konkurenceschopnost.

V návrzích vlády je také to, že by začala existovat třetí, nejmenší sazba 5 %. Tato sazba by se měla týkat knih, léků, dětské výživy a plen. Tento nápad mě nadchl, jelikož se mi různorodé

sazby daně z přidané hodnoty ve Francii zamlouvají a dle mého názoru vyjadřují i postoj státu ke svým občanům. Dle mého pohledu tím stát dává najevo, že jak vzdělání občanů, tak i snadnější přístup ke kulturnímu vyžití a v neposlední řadě i dostupnost potravin pro každého je pro něj podstatné. Nižší sazbu ve výši 5,5 % uplatňují právě na knihy a potraviny. Dále mají 7% sazbu, která podporuje kulturu a společenské vyžití obyvatelstva. Takové sazby se ale v České republice těžko dočkáme.

Podle serveru aktualne.cz legislativa Evropské unie umožňuje pro daň z přidané hodnoty členskými zeměmi jednu standardní sazbu, která musí být minimálně 15 procentní, a maximálně dvě snížené sazby, které však nesmí být nižší než pět procent a které lze použít jen na vymezené druhy zboží a služeb. EU nicméně umožňuje výjimky (právě Francie) jež jsou udělovány jednotlivým zemím. V takových případech může být DPH i nulová.

Daň z tabákových výrobků

Nedávno bylo zjištěno, že stát se chybnou strategií zdanění tabáku, připravuje o miliardy korun. Čím více se v ČR zvyšovala spotřební daň na tabák, tím méně rostly výnosy z této daně. To je pravděpodobně způsobeno tím, že stát bezdůvodně daňově zvýhodňuje řezaný tabák a tak stoupá jeho spotřeba. Také se samozřejmě zvyšuje existence nelegálního obchodu s cigaretami a tabákem. A v neposlední řadě při každém zvýšení daně se firmy předzásobí výrobky s kolky za starou cenu a pak je dlouhé měsíce prodávají. Kuřáci, kteří si balí cigarety z volného tabáku, ušetří až 60 % ceny normální krabičky cigaret. Stát by měl zdanit volný tabák, stejně jako cigarety v krabičkách, protože škodlivý vliv na zdraví má stejně jak kouření tabáku tak kouření cigaret.

Daň z hazardu

Dle mého názoru další daní, která by měla projít změnami, je tzv. daň z hazardu, která činí nyní 20 %. Mezi různými typy tzv. hazardu jsou totiž nemalé rozdíly a stanovení více sazeb se mi jeví jako optimální. Kurzové sázky a losy nemohou být přece zdaněny stejně jako provoz herních automatů, když je všeobecně známo, jaké následky mívá hra v případě, že se hráč stane závislým, a to nejen pro něho samotného, ale často i pro celou jeho rodinu. Další nemalé prostředky pak stát vynakládá na léčení závislosti těchto hráčů. Podle webu investujeme.cz by sazby měly být tři, podle společenské škodlivosti. Nejvyšší pro herní automaty, do středního pásma by patřily kamenné herny a sázení na čísla a kurzové sázky by měly být zdaněny nejméně.

Silniční daň

Inspiraci ve Francouzském daňovém systému bychom mohli vidět také ve zdaňování vozidel. Výnos z daně pro vozidla určená k podnikání jde do rozpočtu departmentů a její výši si volí departmenty samy. Do českých měst by mohla také proudit část výnosu ze silniční daně, už kvůli vzhledu silnic, o které se nikdo nechce starat, jelikož nejsou finanční prostředky. Kdyby města dostala přiděl financí přímo na opravy silnic, asi by naše silnice vypadaly jinak.

5. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo srovnání České daňové soustavy a Francouzské daňové soustavy. Každá z těchto soustav vznikala odlišnou dobu, v rozdílných ekonomických podmínkách a jiným působením vlivů.

V celkovém daňovém zatížení společností je na tom Česká republika lépe se svými 48,1 %, než Francie s 67,7 %, což je vysoké daňové zatížení ve srovnání s tím, že počet plateb daně je u obou států víceméně stejný.

V České republice i Francii je zavedeno progresivní zdanění fyzických osob, které je ovšem rozdílné u obou států. V České republice používáme jednu sazbu 15%, ve Francii jsou sazby v rozmezí od 0% - 45%. V případě vyšších příjmů je tedy ve Francii daň mnohem vyšší než u nás, avšak osoby s nejnižšími příjmy jsou od daně osvobozeny. Jak už bylo zmíněno výše, změna českého zdanění v klouzavě progresivní by pomohla státu i obyvatelstvu, avšak spravedlnost tohoto rozhodnutí je na subjektivním názoru každého z nás. Při našem výpočtu vyšlo najevo, že v obou státech se v daňové povinnosti výrazně objeví zvýhodnění na dítě. V případě Česka prostřednictvím slevy na dani, v případě Francie rodinným koeficientem.

Systém zdanění právnických osob ve Francii je rozhodně méně výhodný než v České republice, jelikož sazba 33 a 1/3 % je skoro dvojnásobná oproti 19 % v ČR.

Velké rozdíly uvidíme, pokud se zaměříme na daně majetkové, konkrétně na daň dědickou a darovací. V České republice tyto daně jako takové zanikly a jsou součástí daně z příjmu. Ve Francii je mezi manžely a osobami v řadě přímé sazba shodná pro obě daně, a to progresivní od 5% do 40%. U nás musíme rozlišovat, zda hovoříme o dani dědické či darovací. V případě daně dědické bude dědictví v příbuzenském vztahu osvobozeno, naopak daň darovací činí 15 % z daru.

Podrobné srovnání daně z přidané hodnoty ukazuje na viditelnou výhodnost francouzského zdanění. Rozdíly vidíme nejen v počtu sazeb, kdy Francie používá kromě základní a snížené sazby i mezi-sazbu 7 % a super sníženou sazbu 2,1%, ale také v nižších hodnotách základní a snížené sazby. Česká republika operuje s 21% zvýšenou sazbou oproti 19,6% francouzské a s 15% sníženou sazbou oproti 5,5% daně ve Francii.

Dále ve Francii existují tzv. místní daně, které se v České daňové soustavě neobjevují, tudíž je nemáme s čím srovnávat.

Pomocí naší analýzy lze sice konstatovat, že ve Francii jsou společnosti více daňově zatíženy a občané utratí méně na dani z přidané hodnoty, ale obecně nelze říci, který z daňových systémů je lepší či výhodnější, avšak můžeme zhodnotit jejich složitost. Podle studie světové banky, která rozhodovala, na jaké úrovni složitosti se nachází daňové systémy jednotlivých zemí, se v celosvětovém žebříčku Francie umístila na 52. místě a Česká republika na celkovém 122. místě.

Závěrem bych řekla, že cíl mé práce se podařilo splnit. Srovnání proběhlo úspěšně a našli jsme výhody i nevýhody obou systémů.

Seznam použité literatury

Knížní zdroje:

- [1] KOTLÁN, Igor. *Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda*. 5. Vyd. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2010, 107 s. ISBN 978-80-86729-58-9
- [2] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 276 s. 978-80-7357-574-8
- [3] LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007, 272 s. ISBN 978-80-7357-320-1
- [4] RYLOVÁ, Zuzana. *Mezinárodní dvojí zdanění 2012*. 4. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, 488 s. 978-80-7263-724-9
- [5] RYLOVÁ, Z., TUNKROVÁ, Z., KRŮČEK, Z., a I. ŠULC. *Daňové zákony 2014*. 1.vyd. Brno: Albatros Media a.s. 2013, 262 s. ISBN 978-80-265-0152-7
- [6] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 5. vyd. Praha: Linde, 2012, 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9
- [7] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2010*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2010, 355 str. ISBN 978-80-86324-86-9
- [8] ZAJÍČKOVÁ, Z., R. BOHÁČ a I. VEČEŘ. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU a pohledu daňové harmonizace*. 1. Vyd. Praha: Leges, 2012, 466 str. ISBN 978-80-87576-21-2

Sborníky a diplomové práce:

- [9] DAŇKOVÁ Pavlína, Bc. *Srovnávací studie daňových soustav ČR a Francie*. Brno, 2010. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, Katedra veřejné ekonomie.
- [10] KAPOUNOVÁ Lucie. *Komparace majetkových daní v EU*. Brno, 2008. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra finančního práva a národního hospodářství.
- [11] PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Daňový systém ve Francii: Sborník z konference 2010 - Dny práva – 2010 – Days of Law, 1. ed. Brno: Masaryk University, 2010. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/content/cs/proceedings/>*
- [12] SCHRECKOVÁ, Adéla. *Specifika francouzského přímého zdanění a jeho terminologické aspekty*. 2012. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta mezinárodních vztahů

[13] VONDRÁČKOVÁ, Pavlína. *Daňový systém Francie 2013*

Internetové zdroje:

[14] BUSINESSINFO. *Francie: Finanční a daňový sektor* [online] 2013 INSEE [1. 10. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/francie-financi-a-danovy-sektor-19016.html#TOP>

[15] BUSINESSINFO. *Pravidla pro podnikání ve Francii* [online]. 2009 Zdroj: Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR [9. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/pravidla-pro-podnikani-ve-francii-5441.html>

[16] CELNÍ SPRÁVA ČR. *Tabulky spotřebních daní* [online] 2014 [1. 1. 2014] Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/uzitecne-tabulky/sazby-spotrebnich-dani/>

[17] CFE-EUTAX. *Excise duties in France* [online] Dostupné z: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/excise-duties/france>

[18] DUMFINANCI. *Kdo má průměrnou mzdu, má se dobře* [online]. 2012 [16. 7. 2012] Dostupné z: <http://dumfinanci.cz/clanky/4285-kdo-ma-prumernou-mzdu-ma-se-dobre/>

[19] EKONOMIKA.IDNES. *Francie schválila milionářskou daň, bohatí ji začnou platit za rok* [online] 2013 [29. 12. 2013] Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/francie-schvalila-superdan-pro-bohate-d8b-/eko-zahranicni.aspx?c=A131229_114835_eko-zahranicni_maq

[20] EKONOMIKA.IDNES. *Milionářská daň* [online] 2013 [30. 12. 2013] Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/nejvyssi-dan-v-prijmu-maji-svedove-dtk-/eko-zahranicni.aspx?c=A131230_151734_eko-zahranicni_fih

[21] FINANCE. *Daň z příjmů právnických osob – základ daně* [online]. 2013. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/dan-z-prijmu-pravnickych-osob/zaklad-dane/>

[22] FINANCE. *Průměrná mzda* [online]. 2014 [30. 1. 2014] <http://www.finance.cz/zpravy/finance/42752-co-to-je-kdyz-se-rekne-prumerna-mzda/>

[23] FINANCE. *Solidární daň spojenou s povinností podat daňové přiznání může zaplatit i průměrný zaměstnanec* [online]. 2014 [10. 2. 2014] Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/410917-solidarni-dan-spojenou-s-povinnosti-podat-danove-priznani-muze-zaplatit-i-prumerny-zamEstnanec>

[24] FINANCEPORADNA. *Průměrné výdělky* [online]. 2014 [14. 4. 2014] Dostupné z: <http://www.financeporadna.cz/jake-byly-nase-prumerne-vydelky-v-roce-2013>

[25] FINANČNÍ SPRÁVA. *Popis systému* [online]. 2013 [1. 1. 2013]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/popis-systemu/>

- [26] MZV. *Daň z přidané hodnoty*. [online] 2010 [13. 7. 2010]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/paris/cz/obchod_a_ekonomika/obchod_a_podnikani_ve_francii/dane/index.html
- [27] PERFORMANCE-PUBLIQUE.BUDGET.GOUV. *Les recettes fiscales* [online]. 2013 [9. 1. 2013]. Dostupné z: <http://www.performance-publique.budget.gouv.fr/le-budget-et-les-comptes-de-letat/approfondir/les-recettes/les-recettes-fiscales.html>
- [28] STOIRE. *Corporate taxes* [online]. 2010 [4. 6. 2010]. Dostupné z: <https://store.eiu.com/article.aspx?productid=480000248&articleid=2007176385>
- [29] THE WORLD BANK. *Doing business* [online] 2014 Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Special-Reports/Paying-Taxes-2014.pdf>
- [30] TN NOVA. *Srovnání platů v Evropě* [online]. 2013 [28. 2. 2013] Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/na-vasi-strane/chcete-si-vydelat-vyrazte-do-lucemburska-a-vyhnete-se-bulharsku-seznam.html>
- [31] WIKIPEDIA. *Česko* [online]. 2011. [28. 1. 2011] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesko>

Seznam zkratek

CO ₂	kysličník uhličitý
ČNB	Česká národní banka
DPH	daň z přidané hodnoty
ES	Evropské společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
EUR	euro
GJ	gigajoule
HDP	hrubý domácí produkt
hl	hektolitr
Kč	koruna česká
Kg	kilogram
ks	kus
k. s.	komanditní společnost
l	litr
MWH	megawatthodina
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
PO	právnícká osoba
SP	sociální pojištění
t	tuna
VC	vstupní cena
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
ZDP	zákon o daních z příjmů
ZP	zdravotní pojištění
ZTP/P	zvlášť těžké postižení s potřebou průvodce

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. - autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Osborně dne 4.5.2014

Romana Sigmundová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Příloha č. 2: Přiznání k dani z příjmů právnických osob

Příloha č. 3: Přiznání k dani z přidané hodnoty

Příloha č. 4: Přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí

Příloha č. 5: Přiznání k dani silniční